

ANUL XV NR. 42 (594) — 15 octombrie 1966

Proletari din toate țările, uniți-vă!

fiacșăra

citadela învățământului politehnic

La București, în apropierea tinărului ansamblu al cămine-
lor studențești de la Grozăvești,
prinde contururi noua construc-
ție a Institutului politehnic
«Gheorghe Gheorghiu-Dej».
În legătură cu această im-
portantă construcție bucureș-
teană, prof. arhitect Octav Doi-
cescu, conducătorul grupului de
proiectanți, ne-a relatat că vi-
toarea cetate universitară —
edificiu prevăzut în Directivele
Congresului al IX-lea al P.C.R.
— se realizează după o concep-
ție care îmbină tehnica avan-
sată cu arhitectura noastră tra-
dițională. Constituind o amplă
dotare a Capitalei ea va aduce
un plus de frumusețe orașului.
În institut vor studia 15 000 de
studenți în 63 de discipline dife-
rite. Cele 12 facultăți vor dis-
pune de o suprafață construită
de circa 175 000 mp. Jumătate
din acest spațiu este rezervat
laboratoarelor, al căror număr
se ridică la aproape 600. Alte
spații sînt afectate aulei mari
cu 1 500 de locuri, celor 10
amfiteatre și 16 aule cu peste
200 de locuri fiecare, aulei cu
500 de locuri, celor 250 de săli
de proiectie, de desen și de
curs, bibliotecilor, cabinetelor
și laboratoarelor profesorilor
etc. În preajma clădirilor institu-
tului urmează a fi realizat un
complex sportiv și de recreare,
cu un stadion, bazine de înot,
săli de gimnastică, terenuri de
sport, un club cu sală de spec-
tacole și de bal etc. Întregul
ansamblu — a încheiat prof.
arh. Octav Doicescu — a cărui
proiectare a concentrat gîndi-

rea a 400 de cadre didactice
universitare, specialiști și pro-
iectanți, va constitui în final
cel mai puternic nucleu de for-
mare tehnică și științifică pe
care România și-a propus vreodată
să-l făurească.

Referindu-se la desfășurarea
lucrărilor, ing. Emil Bumbăcea,
șeful șantierului, a arătat că
prima construcție urmează a fi
dată parțial în funcțiune în anul
1968, urmînd ca întregul insti-
tut să fie gata în 1972. În vede-
rea începerii lucrărilor de bază,
au fost executate nivelări de
teren, s-au montat rețele sub-
terane și s-au creat drumuri de
acces. Bilanțul lucrărilor efec-
tuate pînă acum întruinește
următoarele date: desecarea u-
nor porțiuni de teren mlăști-
nos însumînd circa 10 ha,
realizarea a 320 000 mc terasa-
mente, 11 km de canalizări și
drumuri, 10 km rețele de ali-
mentare cu apă și termoficare.
Au fost turnați totodată peste
10 000 mc de beton pentru
fundații și planșee. De pe acum
a prins contur clădirea princi-
pală care va avea subsol, parter
și 3 etaje. La alte clădiri se
excavează fundațiile și se pre-
gătesc cofrajele. Lucrul pe șan-
tier este astfel organizat, încît
el se va desfășura fără greutăți
și pe timpul iernii. Astfel, a în-
cheiat Emil Bumbăcea, ne creăm
permanent condiții pentru a
realiza la timp toate obiectivele
prevăzute.

Gheorghe BRĂTESCU

eminescu la blaj

Recent s-a împlinit un secol
de cînd Eminescu a poposit la
Blaj, rămînd timp de cîteva
luni oaspetele orașului. În amî-
nirea acestui eveniment — pe
care locuitorii Blajului au ținut
să-l sărbătorească — s-a deschis
zilele trecute într-una din sălile
muzeului din acest oraș o expo-
ziție comemorativă intitulată:
«Eminescu — mai - octombrie
1866».

Cu acest prilej au fost expuse
o serie de documente intere-
sante legate de viața poetului,
versuri scrise în vremea cînd s-a
oprit la Blaj, ilustrații redînd
aspectul orașului în acea epocă,
locuința în care a fost găzduit,

imagini din locurile unde s-a
oprit și de care s-a legat mai
mult. Este de asemenea expusă
o fotografie a teiului aflat pe o
colină a orașului de sub care,
privind Blajul — așa cum se
spune — Eminescu ar fi exclam-
at: «Te salut din inimă, Romă
mică».

Un exponat interesant îl con-
stituie o veche broșură cuprin-
zînd amintirile unor locuitori
ai Blajului în legătură cu vizita
poetului în acest oraș.

Expoziția se bucură de o bună
apreciere din partea vizitato-
rilor și ea va continua să fie
deschisă pînă la sfîrșitul anului.

F. SURU

sînt șaptezeci de ani de atunci...

Certificatul de naștere al ci-
nematografului poartă data de
28 decembrie 1895, cînd inge-
nerul francez Louis Lumière a
prezentat la Paris primele foto-
grafii mișcătoare din lume, pro-
iectate cu aparatul inventat de
el și botezat cinematographe.
La mai puțin de zece luni de la
această premieră mondială, unul
din miraculoasele aparate ale
lui Lumière sosea la București
și era instalat în imobilul ocupat
de redacția ziarului L'Inde-
pendence Roumaine, pe Calea
Victoriei, lingă fostul magazin
de muzică Orfeu, cam vizavi de
actualul palat al telefoanelor.

În paginile acestui ziar, la ru-
brica intitulată *Carnet du
high-life*, citim următoarele, la
13 octombrie 1896:

Cinematograf Lumière

Începînd de astăzi seară
Bucureștii va poseda o
nouă distracție — cinema-
tograf Lumière, care a so-
sit și inaugurează o serie de
spectacole în marele salon
de la etajul întii al ziarului
nostru. Aparatul domnului
Lumière este cel mai
perfect. Inventatorul a
găsit mijlocul de a
pune viață în fotografie. Per-

soanele se mișcă, merg, se
agită. Numai vorba lipsește.
Programul va fi următorul:
1 — Tarul și țarina la Paris —
actualitate luată expres pen-
tru București; 2 — Copiii și
jucării — tablou pentru
mame; 3 — Artileria spaniolă
— lupte, cai, defilări; 4 —
Masa piscilor; 5 — Furtună pe
mare — senzație, emoții; 6 —
Curse în saci — noul sport
șarmant; 7 — Tigri — oroare;
8 — Dans egiptean; 9 — Trenul
Paris-Lyon; 10 — Stropicorul
stropic (un mare succes al lui
Lumière-n.n.) — ilaritate.
Începutul la 8 1/2 și se ter-
mină la 10 1/2. Intrarea 50
de bani.

Așadar, acesta a fost primul
cinematograf din București și,
bineînțeles, din România. El a
funcționat mult timp în localul
arătat, dînd reprezentații în
fiecare seară pentru onor pu-
blicul major, iar joia și dumi-

nica, matinee pentru copii. Fil-
mele erau cam aceleași din ziua
premierii, între care se interca-
lau din cînd în cînd noutățile a-
duse de la Paris expres pentru
București: Șarpele, Dentis-
tul, Fotograful, Voiajorul și
hoțul, Pălăria și altele. La
28 iulie 1897 se dă prima repre-
zentație românească, din
filme făcute în tară de dom-
nul Manu operatorul. Iată
titlurile acestor producții ro-
mânești: Inundațiile de la Ga-
lați, Flotila de pe Dunăre,
Exercițiile flotilei, Terasa
cafenelei Capsa, Bufetul de
la Șosea și Tîrgul Moșilor.
Inundațiile de la Galați avuse-
seră loc cu o lună mai înainte
— în iunie — deci era vorba de un
jurnal cinematografic de actua-
litate; primul realizat în țara
noastră.

Ion MUNTEANU

toamnă bogată

Din toate colțurile țării so-
sesc vești privind mersul lucră-
rilor agricole de toamnă. Este
o perioadă de muncă foarte
aglomerată. Se recoltează por-
rumbul, floarea-soarelui, sfecla
de zahăr, cartofii, strugurii și
celelalte fructe. Producțiile
mari obținute merită să se dea
acestui anotimp calificativul de
toamnă bogată. Întinsele hotare
ale țării sînt brăzdate de cra-
toare și semănători: se lucrea-
ză intens la semănat — este
baza viitoarei recolte de grîu,
orz etc.

După datele centralizate la
Consiliul Superior al Agricul-
turii s-au obținut realizări im-
portante în desfășurarea tutu-
rilor lucrărilor. Recoltatul por-
rumbului s-a făcut de pe mai
bine de jumătate din suprafețe
cultivate, iar strînsul florei-
soarelui poate fi considerat în-
cheiat. Cele mai bune rezul-
tate în această privință au fost
obținute în regiunile Oltenia,
Argeș, Iași, Galați și Banat.
Scosul și transportul sfeclei de
zahăr se fac ținîndu-se seama
de graficele întocmite de co-
mun acord între unitățile pro-
ducătoare și fabricile de zahăr.
Din regiunile Brașov, Mureș-
Autonomă Maghiară, Suceava,
au început să fie trimise spre
Capitală mari cantități de car-
tofi. Pentru buna lor desfacere
la consumatori au fost organi-
zate numeroase centre suppli-

mentare și s-a lărgit livrarea
la domiciliu în saci de plasă. În
vii continuă culesul strugurilor
și vinificarea. Producția este
bună. Timpul călduros și uscat
de la sfîrșitul lunii septembrie
și începutul lui octombrie a
făcut să crească concentrația de
zahăr din boabe rezultînd un
vin de bună calitate.

Paralel cu recoltarea cu-
lților tîrzii, în gospodăriile
stat și cooperativele agricole
lucrează intens la semănat
grîului, orzului și plantelor fi-
jere. Într-un timp relativ scur-
t s-au semănat peste 50 la sută
din suprafețele destinate a fi
cultivate cu grîu. În multe re-
giuni: Argeș, Ploiești, Galați,
Bacău și Iași au fost depășite
graficele de lucru stabilite de
consiliile agricole regionale.
Totodată continuă pregătirea
terenului de pe care s-au strîns
culturile tîrzii și care urmează
a fi semănat cu grîu. Pînă la
începutul acestei săptămîni s-au
arat 2,5 milioane hectare. Spre
deosebire de alți ani, în această
toamnă s-au incorporat în sol
cantități mai mari de îngrășă-
minte. Au fost fertilizate
1 320 000 ha cu îngrășăminte
chimice și peste 152 000 ha cu
îngrășăminte naturale.

Toate acestea constituie c
chezășie a obținerii unor re-
colte bogate și în anul viitor

Ion RĂZEȘU

„bucegi“ a ancorat la madras

La ora cînd apar aceste rîn-
duri, mineralierul «Bucegi»
de 25 400 tdw, sub pavilion
romănesc, își aruncă ancora în
portul Madras din India pen-
tru a încărca minereu destinat
industriei noastre siderurgice.
«Bucegi» a pornit la 29 sep-
tembrie din șantierul Hitachi-
Zosen din Japonia în prima sa
cursă și este cel de-al treilea
mineralier de acest tip (după
«Reșița» și «Hunedoara») din-
tr-o serie de opt unități pe care
ni le livrează firma japoneză.
Mineralierul de 25 400 tdw cu
care a fost înzestrată flota noas-
tră maritimă-comercială se dis-
tinge nu numai prin considera-
bila sa capacitate de încărcare,
ci și printr-o serie de indici
tehnici superiori. Productivita-
tea operațiunile de încărcare-
descărcare este mult sporită
datorită unui utilaj perfec-
ționat și a concepției în care
au fost dispuse calele; instala-
țiile de navigație-propulsie sînt

total automatizate, dirijate de
la un pupitr de comandă; nava
are o viteză de 16 noduri pe
oră și poate acoperi 57 de zile
de marș (circa 21 800 mile) fără
să se reprovizioneze. Toate
aceste calități constructive au
făcut cu puțință ca noul mine-
ralier să poată naviga în zone
dificile, neșăbătute pînă a-
cum de nave românești. Așa
este de pildă zona Pacificului de
nord (din Canada în Japonia)
în care atît «Reșița» cît și
«Hunedoara» s-au comportat
excelent din punct de vedere
tehnic și al pregătirii marină-
rești a personalului de la bord.
Trebuie să se știe că în cursele
lor, cele două nave au întîmpi-
nat furtuni pînă la gradul 12 —
tempeste, cum li se spune în
terminologie marinărească.

Pînă la sfîrșitul anului vom
mai recepționa încă un mine-
ralier de acest tip denumit
«Lupeni».

E.D.

curier

coperta noastră

Silvia POPOVICI, ac-
trită a Teatrului Național
«I.L. Caragiale» din Bucu-
rești.

Fotografie de S. STEINER

FLACARA. Redacția: Bucu-
rești, Piața Scintei 1, raionul
30 Decembrie. Căsuța poș-
tală 4112, Of. 83. Telefon
17.60.10 — înt. 1744. ABONA-
MENTE la toate oficiile poș-
tale, la factorii poștali și
difuzorii voluntari din întreprin-
deri și instituții. TARIF
DE ABONAMENTE: 3 luni
— 26 lei; 6 luni — 52 lei;
un an — 104 lei. TIPARUL
executat la Combinatul poli-
grafic „Casa Scintei”.

VIZITA CONDUCĂTORILOR DE PARTID ȘI DE STAT ÎN REGIUNEA HUNEDOARA

În zilele de 7 și 8 octombrie, tovarășii Nicolae Ceaușescu, Alexandru Drăghici, Paul Niculescu-Mizil, Ilie Verdeț, Manea Mănescu, Virgil Trofin au făcut o vizită în regiunea Hunedoara. Întâmpinați pretutindeni cu dragoste și entuziasm, oaspeții au vizitat importante obiective economice,

sfătuindu-se cu oamenii muncii, cu conducătorii organelor locale de partid și de stat asupra felului cum se îndeplinesc Directivele Congresului al IX-lea al P.C.R., sarcinile planului cincinal.

Între siderurgiștii marelui Combinat siderurgic de la Hunedoara.

La cetatea din Alba Iulia.

În mijlocul locuitorilor comunei Bănița.

carte

G. Călinescu este prezent în librării cu două cărți. Una, intitulată Studii și comunicări...

Scrisorile esențiale publicate de poetul Ion Gheorghe în timpul și în urma călătoriei sale pe Oceanul Atlantic...

Un nume nou în proza noastră actuală: Silvia Nicolau Gincă (cunoscută până acum mai ales în calitate de cronicar de film)...

D. Păcurariu publică o strînsă micromonografie despre Al. Odobescu în colecția Editurii tineretului...

O bună biografie a lui Avram Iancu publică, în colecția «Oameni de seamă» a Editurii tineretului...

În aceeași colecție o carte despre Lincoln datorată lui Al. Vianu. Informată, densă, relativ ușor de parcurs...

O carte bună, pe un teren puțin frecventat, este Pagini din trecutul diplomației românești de Virgil Cindea...

Maria Banuș publică o remarcabilă selecție din poeziile lui Rainer Maria Rilke, celebrul poet...

V. Birlădeanu e prezent cu o nouă carte: De la Dunăre la Adriatică (Colecția «In jurul lumii» a Editurii tineretului)...

Eminescu e, cum se și cuvine de altfel, din nou în atenția Editurii pentru literatură. A apărut în librării, într-un tiraj de peste 100.000 exemplare...

La aceeași editură a apărut un volum erudit al lui Liviu Rusu intitulat Eminescu și Schopenhauer...

man. Oricum, el marchează o nouă etapă a eminescologiei...

cinema

Cele patru zile ale orașului Napoli. Pe linia celor mai bune tradiții ale neorealismului italian...

Lea Massari

Cînd melodrama are pretenții de critică socială, ecranul devine de-a dreptul stînjinator...

Aventurile lui Werner Holt. Un titlu cam nedept (nu este vorba de un film de aventuri) ascunde o poveste onorabilă...

O inițiativă vrednică de aplaudat și pe care o dorim cât mai frecventă: reluări de prestigiu...

Un documentar mai mult poetizat decît poetic, intitulat de altfel Pașii poetului (regia: Radu Hangu)...

disc

Ionel Budișteanu, în fruntea orchestrei sale, îl acompaniază pe Ion Bogza. Cine e Ion Bogza?

O orchestră de care s-a vorbit mai puțin pînă acum: Stan Simion Bănăteanu. Dar o să se vorbească!

Și acum o «Hăulită gorjensească». Și apoi «Trimite-mi neică, trimite». Sau «Vine lelea pe colnic»...

Atît discul Mariei Cornescu, cît și cel al Raveca Săndulescu au primit coperte urite...

muzică

Săptămîna muzicală este subliniată la Filarmonica «George Enescu» de un concert dirijat de Mircea Cristescu...

Radioteleviziunea inaugurează în stagiunea aceasta un ciclu de concerte intitulat «Tribuna tinerilor soliști».

În seria concertelor de muzică de cameră care se desfășoară în prezent în Capitală...

Continuîndu-și seria de concerte speciale, care cuprind un repertoriu liric mai puțin frecvent pe scenele teatrelor muzicale...

plastică

Sala Magheru: Otilia Grosu — pictură. Aproape cincizeci de tablouri în ceracolor. O gamă tematică întinsă...

Sala Kalinderu: Theodora Moisescu-Stendl și Ion Stendl — artă aplicată. Un cuplu din care se prezintă în fața publicului cu lucrări de un gen aparte...

Giotto (Ed. Meridiane). Părintele picturii moderne, cel mai ilustru pictor al timpului său...

teatru

Richard al II-lea de William Shakespeare — una din monumentale creații ale marelui dramaturg englez...

Inelul lui Iupiter de Adrian George Grecu, piesă de debut la Teatrul Barbu Delavrancea...

La Teatrul de stat din Birlad s-a înscenat dramatizarea fidelă, în versurile sonore ale lui George Vasilescu după Harap Alb...

La Teatrul din Baia Mare, regizorul Petre Meglie a înscenat Omul cu mîr-

toaga de G. Ciprian cu Ion Uța, Mircea Olaru și St. Moisescu (de la Teatrul Național din Cluj) în rolurile principale.

televiziune

Duminică 16 oct. Dacă nu fotbal, ne mulțumim și cu rugbi... Males că e vorba de un adevărat derby: campionatul republican cu balonul ova Steaua-Grivița Roșie (15.30)...

Marți 18 oct. Marele actor de cinema Jean Gabin — la rubrica «Figuri celebre ale ecranului» (19.35)...

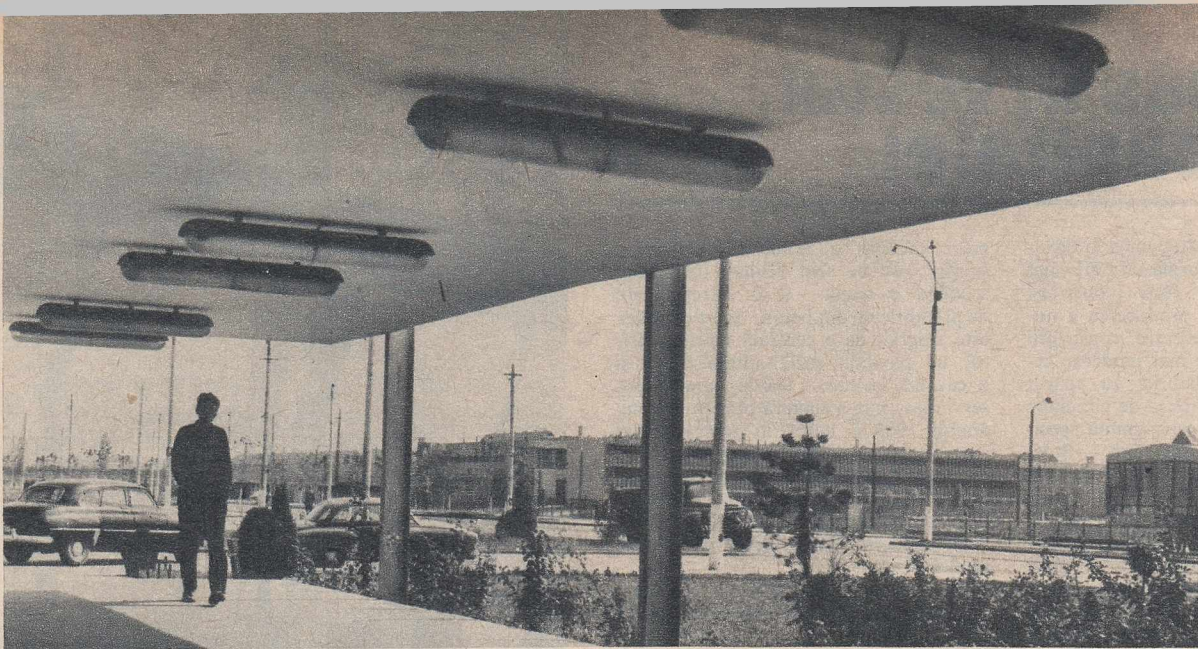
Miercuri 19 oct. «Atenți inimă!» Nu-i vorba de dragoste, ci de filmul științific programat de rubrica «Cabinet medical TV» (19.20)...

Joi 20 oct. La rubrica «Orașele muzicii»: Salzburg. Adică o metropolă printre orașele muzicii (19.30)...

Vineri 21 oct. La exemplificările emisiunii «Dicționar de personaje» (litate) — care se menține la un bun nivel artistic — își dau concursul: Eugen Popovici, Beate Fredanov, Florin Pieșic, Mihai Heroveanu, N.N. Matei, Mih Dogaru (19.30)...

Simbătă 22 oct. Actualitatea cinematografică (19.40). Telesciclope (20.00). «Melodii din filme» Salut epurarea acestei emisiuni (ne referim la cea din 15.X.) de o încălzită ruzorală neinspirată (21.00)...

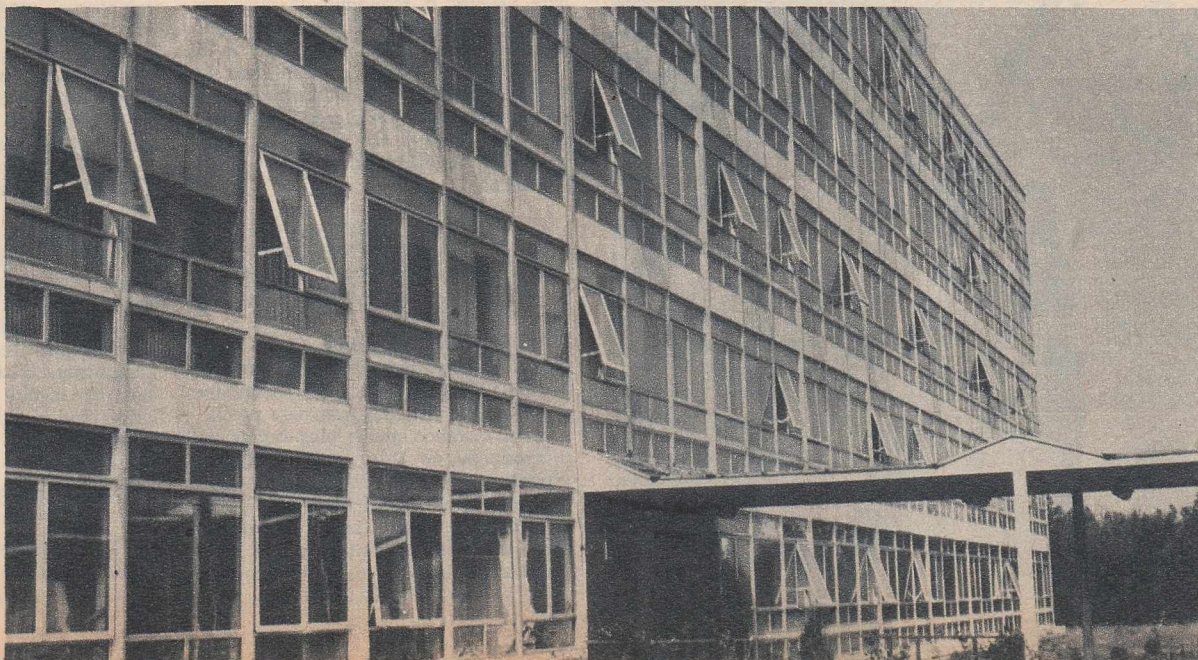

Peisaj nou, pe un bulevard nou.

popas în vestul capitalei

- ÎNTREPRINDERI DIFERITE — UN ATRIBUT COMUN: PENTRU CONFORTUL OAMENILOR MUNCII
- BULEVARDUL PRECIZIEI — CEA MAI TÎNĂRĂ MAGISTRALĂ A CAPITALEI
- MUNCITORUL — «DIRIJOR» AL PROCESULUI DE PRODUCȚIE
- TOATE ELEMENTELE NECESARE CONSTRUCȚIEI UNEI CLĂDIRI LA O SINGURĂ ÎNTREPRINDERE
- BETON DE 3-4 ORI MAI UȘOR DECÎT CEL OBȘNUIT.

Acești pereți, aproape numai din sticlă, nu sînt un capriciu estetic al arhitectului, ci oglindesc grija pentru crearea de condiții cît mai bune de lucru.

popas in vestul capitalei

Nu departe de capătul liniei tramvaiului 13 a început în urmă cu câțiva ani construirea unei noi zone industriale a Capitalei, axată pe producerea a numeroase elemente necesare construirii locuințelor, după cele mai moderne cerințe ale tehnicii. Clădirile au apărut de-a lungul unei noi artere de circulație a cărei denumire are o rezonanță specifică pentru secolul în care trăim — Bulevardul Preciziei. De o parte și de alta a noului bulevard te întâmpină un șir de construcții cu aspect de case de odihnă care se desfășoară simetric, paralel cu linia tramvaiului 25, al cărui capăt s-a prelungit pînă la ultima fabrică a complexului aflată încă în construcție. Sintem, așadar, într-unul dintre cele mai noi cartiere industriale ale Bucureștiului, cartier a cărui denumire — «platforma industrială Militari» — a fost înscrisă de curînd pe harta orașului.

TREI IMPORTANTE OBIECTIVE ECONOMICE

Am vizitat în aceste zile de toamnă cele trei importante obiective economice ale tinerei zone industriale. Este vorba de o fabrică de obiecte sanitare din porțelan și una de plăci ceramice glazurate, o fabrică de radiatoare, echipa-

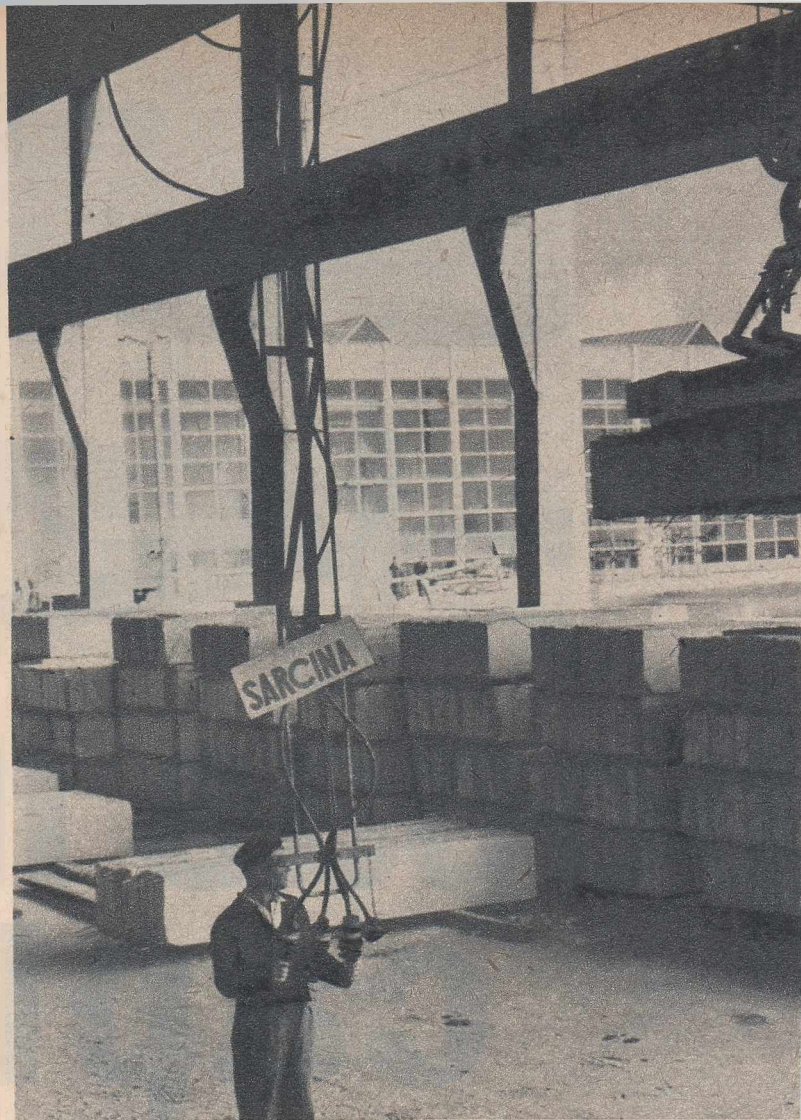
ment metalic și armături sanitare — fabrici care au fost reunite de curînd formînd o uzină — și o întreprindere de prefabricate din beton. Acest complex este deservit de o centrală termoelectrică, un pavilion social-administrativ și o cantină la care 1000 de oameni pot servi masa într-o singură oră. În toamna anului 1965 a intrat în funcțiune un grup școlar, o adevărată pepinieră care va pregăti anual peste 700 de meseriași cu înaltă calificare pentru fabricile existente sau cele care vor întregi, în viitor, acest modern oraș industrial al Capitalei.

«FABRICA FINISAJELOR»

În primele două clădiri ale complexului. Fabrica de obiecte sanitare din porțelan și plăci ceramice glazurate — denumită foarte plastic de colectivul ei «Fabrica finisajelor» — urmărim drumul formelor de porțelan turnate automat și cel al argilei care este transformată în plăcuțe ceramice de diferite nuanțe și culori.

— Aici se produc obiecte sanitare din porțelan unice în țară, la un nivel calitativ mondial, pentru circa 150 000 apartamente anual, și plăcuțe ceramice colorate care împodobesc fațadele noilor

Peste 90 000 de băi anual iaudrumul șantierelor din țară și de peste hotare.

blocuri sau pereții din interior — ne spune directorul fabricii, ing. Domițian Ionescu.

Impresia de frumos și elegant pe care o dau liniile armonios îmbinate în ansamblul construcției este subliniată aici și de liniștea ce domnește peste tot datorită unui plafon fonoabsorbant care estompează vibrațiile produse de mașini. Printre cele mai recente unități de acest gen, Fabrica de obiecte sanitare din porțelan și plăci ceramice pentru finisaj se caracterizează printr-un foarte înaintat grad de mecanizare.

Înzestrarea tehnică modernă este completată cu grijă pentru calitate: nici un produs nu intră în depozit pînă nu este cercetat de exigenții controlori ai calității.

Tinărul colectiv al fabricii și-a realizat și depășit toți indicatorii* de plan pe trimestrul al III-lea. Un colectiv de muncitori a găsit o nouă rețetă de preparare a glazurei pentru culoarea albă, care asigură o economie de circa un milion de lei anual. Gama produselor destinate finisajelor construcțiilor va fi lărgită în anii viitori prin intrarea în funcțiune, la această întreprindere, a unei fabrici de faianță și gresie, materiale care prin calitățile lor vor conferi construcțiilor un însemnat spor de confort și estetică.

ARTICOLE DE INSTALATII ȘI OBIECTE METALICE PENTRU LOCUINȚA DUMNEAVOASTRĂ

Nu departe de grupul celor două fabrici de ceramică fină s-au ridicat, în anul 1963, Fabrica de băi și radiatoare și Fabrica de armături neferoase și echipament metalic, unități bine dotate, cu o producție de mare serie. Diferitele articole metalice pentru locuințe — băi, radiatoare, robinete, dușuri — și obiecte de feronerie pentru binate și mobile (broaște, balamale, clanțe) întregesc seria produselor necesare asigurării confortului și finisajului locuințelor.

După cum remarcă tov. Radu Drăgan, inginerul șef de producție al U.R.E.M.O.A.S. (uzină care reunește toate aceste fabrici), datorită existenței liniilor automate și gradului înalt de mecanizare a majorității operațiilor care se execută în aceste fabrici, rolul muncitorului se reduce în multe cazuri la cel de «dirijor» al producției.

Pătrundem în turnătoria Fabricii de băi și radiatoare. Aici turnarea pieselor din aliaje neferoase și a celor din fontă este automatizată în proporție de 90 la sută. Mîna omului intervine doar cînd procesul tehnologic impune anumite corectări pentru asigurarea calității produselor. Știință și tehnica sînt prezente atît în organizarea cit și în deservirea locurilor de muncă. Urmărim, nu fără oarecare emoție, o uriașă bandă transportoare care poartă un radiator încă incandescent — manevră condusă prin mijloace semiautomate.

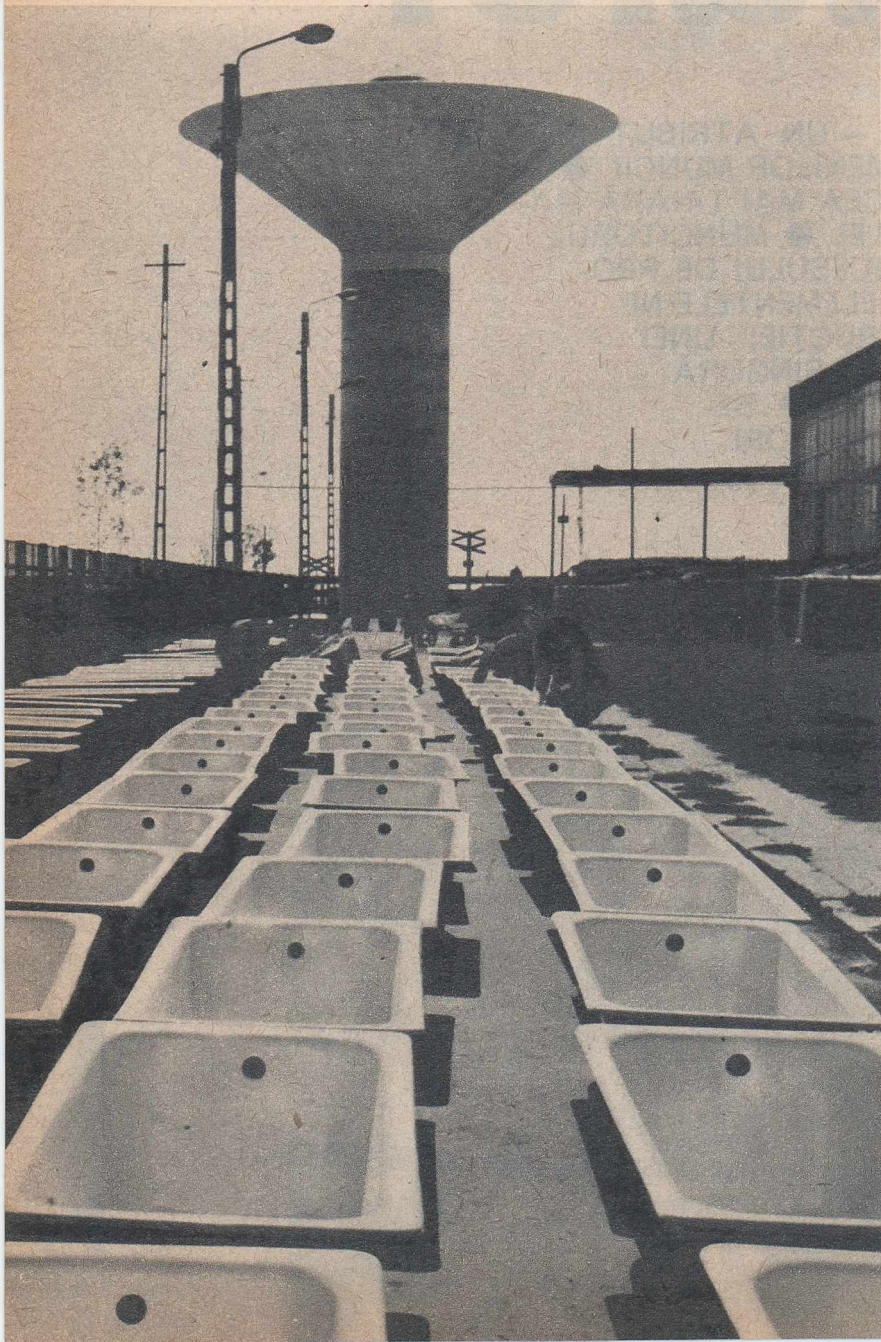
La secția de armături neferoase și echipament metalic găsim și mașini complexe care execută automat operații tehnologice cum este cea a transformării rapide a unei benzi de metal în produse finite (tuburi flexibile pentru dușuri de baie, lanțuri cu zale, balamale paftale etc.). Cel mai înalt grad de automatizare îl deține însă secția de galvanizare unde se execută operații de cromare și nichelare.

Peste 1 200 tone de armături sanitare din alamă și circa 90 000 de băi iau anual drumul șantierelor din Capitală din țară și de peste hotare.

Ultimele noutăți le aflăm în sectorul de concepție al secției. Aici se pregătesc sortimente cu calități substanțiale îmbunătățite menite să satisfacă tot mai mult noul și modernul apartamentelor noastre.

VIZITĂ LA «ÎNTEPRINDEREA DE CASE»

Fabrica de case prefabricate și cea de beton celular autoclavizat compun — în cadrul aceleiași întreprinderi — ur

Prefabricatele din beton celular autoclavizat produse aici vor fi suficiente pentru a se construi 4 600 apartamente într-un an.

Tehnica modernă asigură nu numai o producție ridicată, ci și o calitate superioară tuturor produselor.

«cuplu industrial» armonios și rațional încheiat. Producția de bază a primeia o constituie panourile din beton prefabricat, panouri ce formează pereții interiori și exteriori ai clădirilor de locuit, precum și planșeele acestora. Panourile vor pleca din fabrică gata finisate și echipate cu țimplărie, cu elementele de instalații și cu piesele de îmbinare, așa încât pe șantier vor rămâne de executat doar operațiunile de montaj — ne spune ing. C. Cristache, directorul fabricii.

Capacitatea de producție a întreprinderii va fi de 4 600 apartamente anual. Fluxul tehnologic de fabricație, începând cu recepționarea materiilor prime și terminând cu expedierea produselor finite, va fi în mare parte mecanizat și automatizat.

— Betonul celular autoclavizat — ne explică ing. șef Mihai Stoenescu — este de 3-4 ori mai ușor decât cel obișnuit și prezintă calități superioare în privința izolării termice și fonice.

Fabrica de produse din beton celular autoclavizat, care face parte din acest complex, este a doua unitate care va realiza produse din acest material, dinre cele trei prevăzute a se construi în ara noastră. Prima se află în funcțiune la Doicești, iar cea de-a treia va intra în funcțiune la Craiova. Capacitatea anuală a acestor unități va fi de circa 400 000 mc beton livrat sub formă de plăci izolatoare, blocuri, elemente mari de pereți și acoperiș etc. O bună parte din aceste produse sînt folosite în fabrica vecină ca elemente componente ale panourilor mari prefabricate.

*

Ne despărțim de noile noastre cunoștințe — muncitorii, inginerii și tehnicienii din cea mai tînără zonă industrială a Capitalei — cu promisiunea făcută, lor și nouă înșine, de a-i mai vizita.

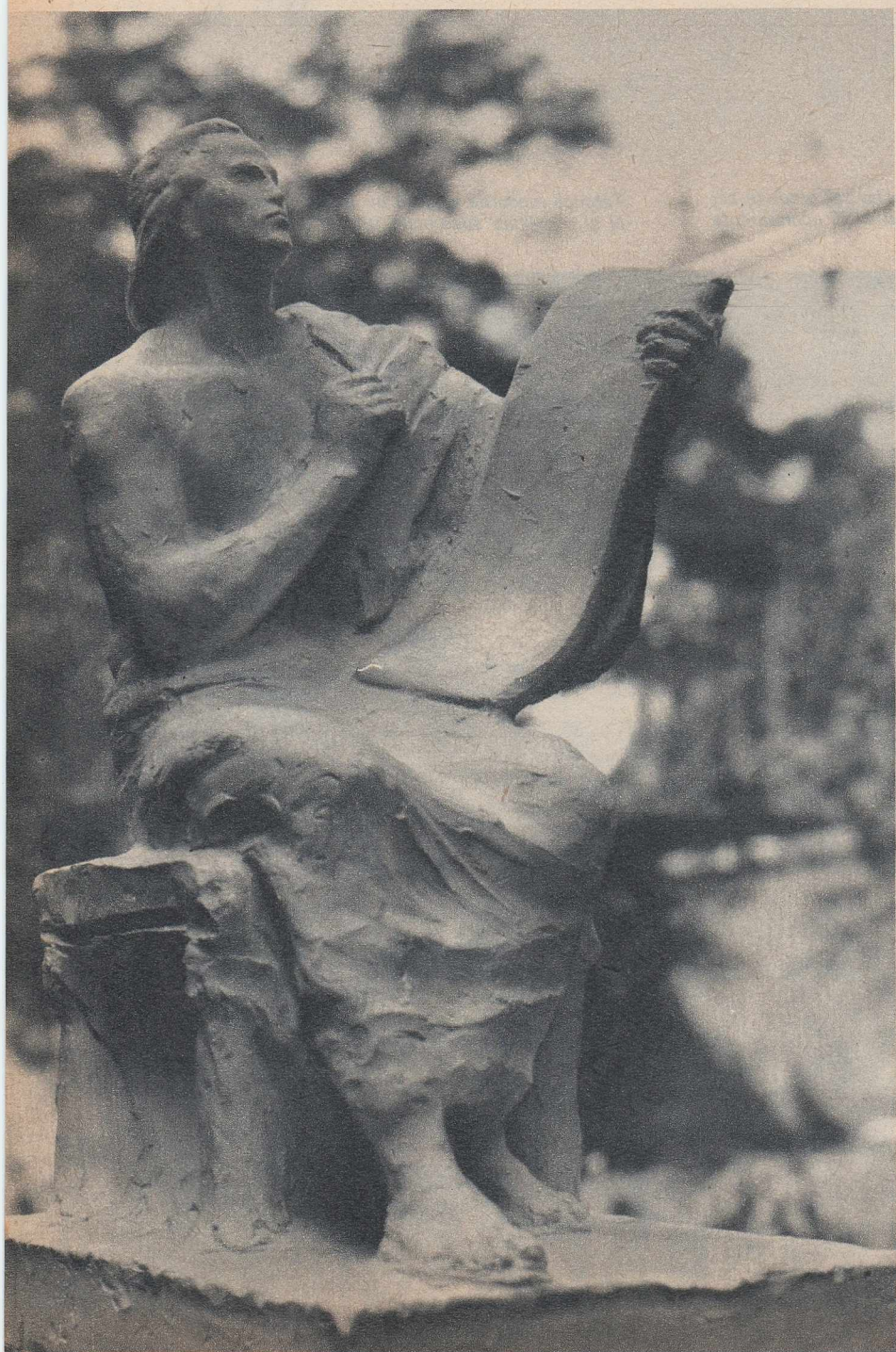
Radu LEVÎRDĂ
Fotografii de S. STEINER

statuile cetății

„MESTERUL MANOLE” — Silvia RADU

Statuile orașului — iată un subiect de poem. Imagini în bronz sau în piatră pe lângă care trecem în fiecare zi, pe care le uităm uneori pentru a le redescoperi pe negândite, monumentele creează chipul unui oraș, poate tot atât de mult cât edificiile.

«Cetatea fără statui e ca un cadran solar fără limbă, o cetate fără timp», spunea călătorul și poetul francez Blaise Cendrars.

Este știut: elanul constructiv care a înălțat în ultimii ani cartiere întregi, schimbând înfățișarea Capitalei noastre, a adus bucureștenilor un spor de confort și totodată de noutate. Orașul a căpătat o notă de tinerețe și de modernitate pe care ochiul nu poate să n-o rețină. Grija pentru frumusețea și armonia peisajului urban se reflectă în linia zveltă și elegantă a blocurilor, în îmbinarea valorii funcționale cu valoarea estetică, în volumele geometrice cu ritmuri arhitecturale accentuate. Și un edificiu poate fi un monument — iată un adevăr prea binecunoscut... Dar nimic nu poate înlocui arta statuară. Și Capitala noastră își așteaptă încă statuile, acele alcătuiți de piatră sau metal care să consoaneze cu noul chip al străzilor sale, care să ritmeze creațiile arhitectonice, așa cum pauzele dau farmec frazei muzicale. Preocuparea pentru sculpturile destinate spațiilor verzi, piețelor, fațadelor de clădiri, n-a fost totuși la înălțimea cerințelor și așteptărilor.

ce statui pregătiți pentru bucurești?

Cu această întrebare ne-am adresat forurilor competente și sculptorilor.

**MIORIȚA
MEȘTERUL MANOLE
TOMA ALIMOS**

Primul care a răspuns la solicitarea noastră a fost tovarășul **MIRCEA DEAC**, secretarul Consiliului artelor plastice din cadrul Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă.

— Pentru înfrumusețarea orașului și împlinirea nevoilor de plastică monumentală, am căutat să utilizăm pe de o parte sculpturile existente, amplasându-le într-un spațiu adecvat, pe de altă parte să destinăm spații pentru lucrări noi. Așa, de pildă, sculptura «Hercule și centaurul» a maestrului Jalea va fi așezată în zona nordică a parcului Herăstrău, unde va beneficia de o perspectivă optimă. În ce privește noile lucrări, fie prezentate în concurs, fie comandate direct artiștilor, poate servi de exemplu complexul de statui care va decora intrarea în parcul Herăstrău prin Piața Aviatorilor. Fântâna arteziană din centru va fi reamplasată pentru a da perspectivei profunzime. La intrare — două figuri alegorice, apoi de o parte și de alta aleii principale șase grupuri statuare de inspirație folclorică.

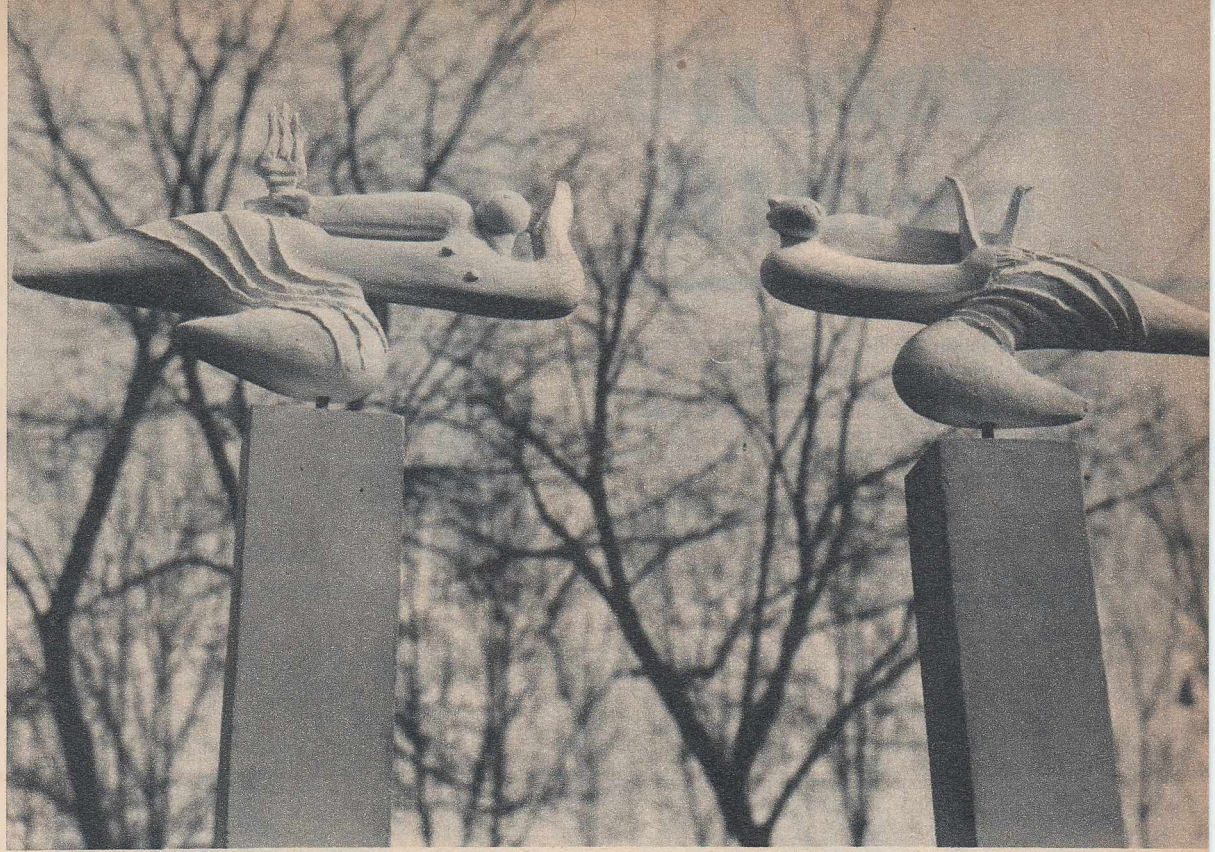
— După cite știm, acest proiect are o existență îndelungată. Putem spera acum să-l vedem realizat alt fel decât sub formă de machetă?

— După toate probabilitățile, sculpturile vor fi instalate către sfârșitul anului în curs. Ele au fost propuse, iar acum se află în studiu amplasamentele. Vorbă de «Harap Alb» de Ion Jalea, «Bat Dochia» de Gheorghe Iliescu-Călinești, «Toma Alimos» de Maria Biscă, «Meșterul Manole» de Silvia Radu

„MIHAI EMINESCU” —
Ion JALEA

«HARAP ALB»—Ion Lucian MURNU

«Miorița» de Ioana Kassargian, «Fata babei și fata moșneagului» de Constantin Foamete. Din păcate, există un anumit decalaj între ritmul de execuție al lucrărilor și cel al amplasamentelor. Sfatul popular al orașului București ar trebui să manifeste mai multă solicitudine pentru lucrările auxiliare de care depinde instalarea sculpturilor, respectiv postamente, socluri etc.

— **Operația de stabilire a amplasamentelor a durat, pare-se, mai mult decât execuția lucrărilor propriu-zise. În ce a constat această operație?**

— În afara unui studiu corespunzător întocmit de arhitecții Sfatului popular al orașului București, pe ocurile fixate au fost așezate machete în mărimea naturală a lucrărilor. În felul acesta a putut fi examinată concret concordanța dintre peisaj și sculptură, și apoi publicul a avut posibilitatea să-și formeze o părere asupra ansamblului. Această idee ar trebui reluată pentru fiecare proiect statuar, ar trebui să devină o deprindere. Avantajele ei țin de domeniul evidenței...

— **În anii din urmă au apărut în București vaste ansambluri arhitectonice: Drumul Taberei, Balta Albă, Magistrala Nord-Sud, Calea Griviței, Pajura etc. Nu credeți că se simte lipsa sculpturilor monumentale destinate acestor cartiere noi?**

— Fără îndoială. Deși există anumite inițiative în acest sens (cum ar fi «Comertul», alegoria sculptorului Zburunoiu, care va fi amplasată în complexul de pe șoseaua Olteniței, sau studiile în curs pentru o serie de sculpturi menite să decoreze centrul comercial Pajura, Aleea Circului etc.), ele sînt sporadice și insuficiente. Sculpturile amplasate în aer liber au nevoie de un anumit spațiu degajat, de o anumită perspectivă, emai vorbind de adecvarea lor în ambianța constructivă. Or, se întâmplă adesea ca în proiectele arhitecților tocmai spațiile acestea să fie absente, fapt care contribuie substanțial la senzația de monotonie și metrie simplistă pe care o degajă unele ansambluri și blocuri. E poate aici o preponderență a gândirii funcționale, dar arhitecții sînt chemați să fie darnici nu numai cu utilul, ci și cu frumosul, să colaboreze cu artiștii din faza proiectelor urbanistice.

CONCLUZAREA ARHITECT-ARTIST PLASTIC

Dorind să vedem care este preocuparea arhitecților pentru cadrul oferit artiștilor monumentale, am solicitat opinia tovarășului ALEXANDRU IOSIF, arhitect șef-adjunct al orașului București.

— Arhitectura contemporană a renunțat la ornamente, elemente opuse gândirii și tehnologiei prefabricării și industrializării, dar nu poate renunța la ictură și sculptură; în marile compoziții, piese și ansambluri de locuințe, arta, prin caracterul ei de unicat, prin metodele ei proprii de exprimare și sugere a unor idei, contribuie la stabilirea unui raport echilibrat între volumele construcției și om, între edificiul și peisaj, contribuie la personalizarea arhitecturii. S-au propus amplasamente, s-au ținut concursuri, s-au făcut machete, fie reduse, fie la mărime naturală.

Piața Sălii Palatului, a Gării, Piața 30 Decembrie, a Comitetului de Stat al Planificării își așteaptă deja statuile și fîntinile care să întregescă, să desăvîrșescă peisajul urban. Am auzit în câteva rînduri formulindu-se rezerve asupra cadrului arhitectonic pe care-l oferim sculpturii, asupra pereților rezervați mozaicului și frescei.

— **Ce părere aveți despre inovația în materie de decorație urbană și despre perspectivele oferite de arhitectura artei monumentale?**

— Concepțiile de amenajare a spațiului au fost, în decursul timpului, foarte diferite, elementele utilizate au variat de asemenea: în noua compoziție a orașului

Un proiect: «ȘTIINȚA» și «ARTA» de Ioana KASSARGIAN

nu trebuie și nu ne putem limita la formele cunoscute. Cu siguranță că vor apărea și alte imagini, nu ca rezultat al întâmplării sau al capriciului — ele se vor sprijini pe acele principii de compoziție care le pot asigura valabilitatea și viabilitatea.

Dacă în cadrul urban existent, utilizarea unor concepții noi trebuie făcută cu multă atenție, în piețele și cartierele de locuințe construite în acești ani pot și trebuie folosite concepții noi, fantezia și talentul artiștilor trebuie să găsească acele imagini care să se încadreze perfect în noul mediu arhitectural.

FRUMUȘETEĂ — O DATORIE FAȚĂ DE NOI ÎNSINE

SPIRU CHINTILĂ, președintele Fondului plastic, ne prezintă opinia d-sale:

— Mi-a trecut uneori prin minte: dacă cele patru statui din Piața Universității, să presupunem, n-ar exista, cum ar arăta spațiul din jur? Ce ar rămîne din fizionomia locului, a clădirilor? Cazurile de reducere la absurd, cazurile limită, au mare merit de a releva esențialul. În privința statuiilor, a artei urbane, publice, eu aș lua lucrurile simplu: la bază stă aceeași nevoie de frumos care împinge omul să-și așeze în fereastră o floare învolată sau modestă sau chiar un fir de iederă — un semn cu destinație estetică precisă.

— **La acest frumos cotidian și urban sînt chemați să participe în primul rînd artiștii...**

— În primul rînd, dar ei nu sînt primii. Avem încă prea multe spații verzi amenajate stereotip sau sumar, prea des apare vasul ornamental care-ți paralizează privirea cu monotonia liniilor (în parcurile din Iași, din Cluj, din Oradea, din Constanța — e același!). Grijă pentru bunul-gust și respectul pentru simțul estetic al cetățeanului ar suporta suplimentări serioase. După mine, inestetismul e un atac la moralitate, mai ales cînd devine public. (Nu fac o butadă: esteticul e de neconceput fără etic...)

— **Monumentele au, evident, un rol implicit în formarea simțului pentru frumos al oamenilor. Dar au și o funcție educativă...**

— Foarte importantă. Istoria noastră este un adevărat panteon de personalități marcante: mari voievozi, artiști geniali, patrioți înflăcărați — simboluri ale demnității noastre naționale. A cînsti memoria lor e o datorie. Sînt în lucru o serie de evocări sculpturale destinate parcului Herăstrău: Eminescu, Luchian, Brăncuși, Sadoveanu etc. După mine, e prea puțin. Există insuficiențe în planificarea lucrărilor monumentale, acest lucru rezultă clar din intermitența cu care ne sînt trimise comenzile pentru artiști. Ediliile noastre par să se preocupe în ultimă instanță de arta statuară, cînd de fapt ar trebui să coordoneze efortul colectiv al sculptorilor, arhitecților și decoratorilor, fără de care nu pot fi ridicate monumentele noastre — modele de educație estetică. Cred apoi că nu ne-am eliberat încă de o anumită rigiditate, de un anumit rigorism. Nu e vorba, poate, de unele inhibiții estetice îndărătnice? Un monument poate fi sau nu un act definitiv,

(Continuare în pag. 10)

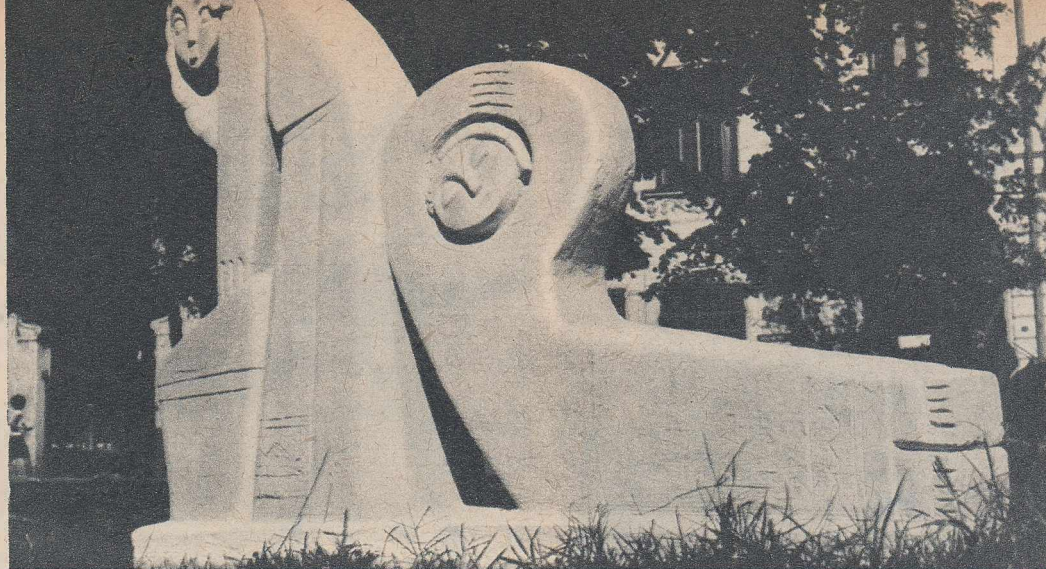
La Comisia artelor plastice din Comitetul de Cultură și Artă de pe lângă Sfatul popular al orașului București am aflat situația lucrărilor de artă statuară care își vor ocupa locul la sfîrșitul acestui an și la începutul anului viitor sau se află în stare de proiect. În afara complexului statuar folcloric de la intrarea parcului Herăstrău, pentru zona de nord a parcului au fost avizate și se află în execuție șase sculpturi, care vor evoca cîteva mari personalități ale artei românești: Sadoveanu de Romul Ladea, Eminescu de Ion Jalea, Brăncuși de Ion Irimescu, Grigorescu de Zoe Băicoianu, Luchian de Constantin Lucaci și Creangă de Ion Vlasiu. În aceeași fază menționăm și o altă serie de lucrări, acestea cu caracter predominant decorativ: Puia-Gaia de Geta Caragiu, Fata din poveste de Andrei Szobotka, Arhitectura de Iulia Oniță, Pescărușii de Gabriela Adoc și Emil Ruși. Au fost deja predate în cursul anului trecut sculpturile destinate parcului Floreasca: Tinerețe de Ion Vlasiu, Bucuria muncii de Emil Mereanu, Patinatoare de viteză de Victor Roman. Tot în acest parc vor fi așezate și cele trei piese care alcătuiesc grupul statuar Joc de copii de Gheorghe Apostu, terminate dar încă nepredate. Au fost alocate fondurile necesare pentru executarea unui grup statuar destinat spațiului verde din fața Casei Centrale a Armatei și pentru sculptura decorativă care va orna bazinul din fața clădirii Comitetului de Stat al Planificării. Lucrările respective, propuse de Sfatul popular Comitetului de Cultură și Artă, vor fi comandate în viitorul apropiat. Totodată s-au făcut propuneri (aflate deocamdată în studiu) pentru instalarea a patru sculpturi în zona din fața cinematografului Giulești, a trei sculpturi și a unei fîntini arteziene pe Aleea Circului. A fost discutată și amplasarea statuii Eminescu de Gheorghe Anghel în centrul Bucureștiului, pentru care se fac în prezent diverse studii. Există însă o serie de întîrzieri nejustificate fie în realizarea fie în amplasarea proiectelor statuare. Uneori operația de avizare decurge prea încet. Atît Comitetul de Cultură și Artă cît și Comitetul de Stat pentru Construcții, Arhitectură și Sistemalizare nu manifestă destulă promptitudine în acest sens.

statuile cetății

depinde de validitatea lui artistică. Avem acum vaste posibilități de a transforma orașul într-un adevărat muzeu în aer liber, cu piețe grandioase, cu obeliscuri, mozaicuri, basoreliefuri — un poem neîntrerupt. Resimt aceasta ca o datorie față de noi înșine, față de progresul țării noastre. Ne sîntem datori cu multă, multă frumusețe. O merităm...

**SUB SEMNUL FANTEZIEI
ȘI AL ÎNDRĂZNELII**

**Maestrul ION JALEA, președintele Uniunii
artiștilor plastici, ne-a vorbit cu multă însuflețire**

„FATA BABEI ȘI FATA MOȘNEAGULUI” — C. FOAMETE

„TOMA ALI MOȘ” — Maria BÎSCĂ

despre statuara bucureșteană și despre criteriile estetice care trebuie să prezideze la crearea ei:

— Dinamica orașului și dinamica vieții noastre cotidiene cunoaște ritmuri noi, neîntîlnite pînă astăzi, care cer imperios o dezvoltare corespunzătoare a artei monumentale. Noi construim mai ales funcțional; va trebui să construim din ce în ce mai mult și estetic. După părerea mea, monumentul e o imagine publică cu funcție specifică, estetică, de agrement chiar. De aceea trebuie gîndit într-un context anumit, într-o ambianță concretă. Mi se pare o greșeală să așezi în aer liber o lucrare destinată interiorului sau, hai să spunem, muzeelor. Un monument e altceva decît o sculptură...

— Știm că lucrați la o statuie a lui Eminescu destinată parcului Herăstrău. Ce v-a ghidat în elaborarea ei?

— E vorba de o sculptură destinată unui spațiu verde. Am vrut întîi să văd locul precis unde va fi așezată. Organizarea volumelor, materialul în care trebuia

realizată s-a «mulat» după ambianță. Am imaginat un Eminescu intim, o figură apropiată, umană, accesibilă sensibilității celui care l-a citit și-l recitește pe mare nostru poet. S-a abuzat poate în statuara noastră de hiperbolizarea liniilor, de «gigantism» și astfel s-a fost știrbită uneori tocmai adecvarea la spațiul înconjurător. Personal, consider rigiditatea, hieratismul «cevestru» (chiar cînd nu există calul de bronz) drept un abuz și o lipsă de fantazie sculpturală.

— Sculptura monumentală a fost totdeauna strins legată de arhitectură și de urbanism. Că părere aveți despre această colaborare pentru care există astăzi auspicii atît de favorabile?

— Aș fi tentat să folosesc o formulă: monumente pentru piețele publice, dar și piețe pentru monumente. Să cotesc absolut necesară o preocupare mai atentă și mai susținută a arhitecților în acest sens. Sînt convins că busturile și statuile personalităților de seamă din istoria noastră au însemnat majoră. Dar aș vedea alături de ele, mari compoziții alegorice, care să exprime cîteva din permanențele vieții noastre sociale: monument al Agriculturii ar putea simboliza rodnicia pămîntului nostru și belșugul; un monument al Industriei poate sintetiza în ritmuri îndrăznețe colosalul elan constructiv care a cuprins România. Și atunci de ce nu o «Piață a Agriculturii», o «Piață a Industriei» și Arhitecții sînt chemați la mai multă «generozitate»... și poate la mai multă îndrăzneală!

— Tehnica modernă oferă posibilități practice nemăsurate pentru arta monumentală. Nu văd de ce ne refuza monumentele pur decorative din metal, din sticlă, din beton, picturile pe suprafețe mari, basoreliefurile din aliaje inoxidabile, fîntînile arteziene. În genere cred, de altfel, că ar trebui să încercăm mult și să opinăm ceva mai puțin...

★

Operele despre care am aflat că sînt în lucru se execută din fondul alocat de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă încă din 1963 pentru lucrările de artă monumentală. Cerințele reale sînt însă, evident, mari.

Ritmul înfrumusețării Capitalei poate fi simțitor accelerat. De asemenea, credem că instituirea unor concursuri ar stimula preocuparea artiștilor pentru adecvarea lucrărilor la o destinație și ambianță practică anumită.

George CARP

Fotografii de S. STEIN

„BABA DOCHIA” — Gheorghe ILIESCU-CĂLINE

MODA

În iarna aceasta

In iarna care ne bate la ușă moda vrea să fie mai tînăscă, mai inventivă ca oricînd.

Pentru a afla cîteva noutăți în materie de modă am at de vorbă cu tov. Gheorghe Moise, președintele cooperativei «Casa de modă»-București, și tov. Ștefania Bujor, șefa secției de croitorie a aceleiași cooperative.

Modelele care ilustrează rîndurile noastre sînt creații ale cooperativei «Casa de modă» din București.

Se dovedesc din nou foarte practice rochiile cu jachete în același material (foto 1) cu gulerul ușor degajat și chise la două rînduri de nasturi. Ele sînt scurte, mai ulate, în combinații de culori contrastante, pe linia ometrică (foto 2).

Rochiile de seară din atlas (foto 3) sau muselină sînt de emeni în actualitate. Pentru ocazii speciale, recepții, chiile sînt lungi, tubulare, cu bogate garnituri de blană, iete, perle sau eșarfe din același material.

La mantouri predomină linia redingotă la două rînduri nasturi. Lungimea mantourilor permite ca cizmele, arte moderne în anotimpul rece, să se ridice pînă sub nunchi (foto 4).

Culorile dominante în iarna care ne așteaptă sînt roșu, violet, bej, negru.

Elena Maria GHEORGHIU

telepatie și electronică

de prof. univ. Edmond NICOLAU

Existența fenomenelor telepatiche nu a putut fi stabilită (deocamdată!) cu certitudine. Dar de pe acum există posibilitatea de a se realiza o legătură cibernetică directă de la creier la creier.

O problemă mult discutată de către specialiști, ca și de către nespecialiști, este telepatia, prin aceasta înțelegându-se în general posibilitatea de comunicare între două persoane aflate la distanță, între care nu există o legătură obișnuită — cum ar fi radio, telefon sau poștă.

În momentul în care a apărut radioul, mulți au crezut că el le va ajuta să furnizeze și o explicație științifică fenomenului de telepatie, admițându-se că una dintre persoane lucrează ca un emițător iar cealaltă ca un receptor. Această ipoteză a apărut confirmată în momentul în care s-a putut demonstra experimental existența unei activități electrice a creierului.

Se știe, anume, că orice celulă vie este și sediul unor fenomene electrice care însoțesc fenomenele vitale. Într-o vreme s-a crezut chiar că există unele fenomene electromagnetice specifice vieții. În acest sens s-a vorbit, la un moment dat, de «krazele mitogenetice» care însoțesc fenomenul de diviziune celulară (mitoză), după cum se numește acest fenomen în literatura științifică). Dezvoltarea embrionului de ceapă, de exemplu, duce la apariția unor astfel de raze mitogenetice. Fizica a arătat însă că acestea din urmă nu au un caracter aparte, ci sînt de fapt unde electromagnetice, situate în special în domeniul ultravioletului și apărînd ca o consecință a fenomenelor chimice care însoțesc diviziunea celulară.

În ceea ce privește însă undele cerebrale, s-a constatat destul de repede că ele nu pot să fie responsabile pentru fenomenul de telepatie și aceasta din mai multe motive. Astfel, în primul rînd, frecvența undelor respective este foarte mică. Se știe că în radio se întrebuințează unde care au frecvențe foarte mari, cel puțin de zeci de mii de oscilații pe secundă, pentru a atinge — în televiziune — ordinul de mărime al riturilor de milioane de oscilații pe secundă... Din contra, în cazul undelor cerebrale, frecvența nu depășește cîteva zeci de oscilații pe secundă.

De fapt, termenul de **undă cerebrală** este utilizat impropriu. Ceea ce se înregistrează în cazul așa-numitelor unde cerebrale nu este o undă, ci o diferență de potențial, o tensiune electrică. În așa-numita electroencefalogramă se dispun pe cap doi electrozi, iar mica tensiune rezultată este amplificată și apoi înregistrată. Dar această tensiune colectată provine de la colective foarte mari, formate din sute de mii sau chiar milioane de neuroni — cum se numesc celulele nervoase. Să reținem totodată faptul că aceste semnale pun în joc o putere foarte redusă, de ordinul milionimii de watt. Or, pentru a putea stabili comunicații la mare distanță cu ajutorul undelor electromagnetice se întrebuințează emițătoare avînd puteri de ordinul sutelor sau chiar miilor de kilowați, adică de circa un miliard de ori mai puternice!

În afară de aceasta, dacă fenomenele de telepatie s-ar baza pe unde electromagnetice, s-ar observa o frecvență sporită a fenomenelor de telepatie între persoane apropiate spațial, în comparație cu cele aflate la distanțe mai mari. Or, în realitate, acei care susțin existența fenomenelor telepatiche afirmă, în același timp, că producerea lor este practic **independentă de distanță**. Dar, se știe, calitatea recepției posturilor de radio de putere egală este invers proporțională cu depărtarea.

Aceste observații, ca și altele de aceeași natură, au arătat că, dacă se caută o explicație posibilă acestor presupuse fenomene

de telepatie, este necesar să căutăm un alt substrat fizic pentru explicația lor. După unii cercetători, creierul ar fi sursa unor particule elementare denumite **neutrino**, caracterizate prin remarcabila lor putere de pătrundere: avînd o masă neglijabilă și fiind lipsite de sarcini electrice, ele pot străbate chiar și globul pămîntesc fără a pierde o cantitate sensibilă de energie.

Dar și această teză a rămas tot în stadiu de ipoteză, neputîndu-se stabili cu certitudine existența sau inexistența particulelor neutrino în fenomenele de telepatie.

De altminteri, trebuie spus că în aproape toate experiențele de telepatie controlate științific nu s-a evidențiat cu claritate existența unor astfel de fenomene în care probabilitatea de recepționare corectă a mesajelor gîndite să depășească probabilitatea de a se forma un mesaj la întîmplare. Așadar, nici pînă astăzi știința nu consideră certă existența fenomenelor telepatiche.

Și totuși în ultima vreme s-a reușit transmiterea la distanță a gîndului (în sensul pe care-l vom arăta mai jos), utilizînd mijloace radioelectronice!

După cum am mai spus, diferitele activități cerebrale se traduc prin «unde cerebrale» de anumite forme. De exemplu, atunci cînd dormim, electroencefalograma se caracterizează printr-un ritm foarte lent, avînd cel mult trei oscilații pe secundă. În stare de veghe, oscilația tensiunii culese de pe cap se caracterizează printr-un ritm mai mare, de circa zece cicluri pe secundă, așa-numitul ritm **alfa**. Dacă însă persoana respectivă primește un stimul luminos, atunci se produce un dublu fenomen: tensiunea scade și frecvența crește, ajungînd la 25-30 cicluri pe secundă — așa-numitul ritm **beta**.

Se știe însă că astăzi tehnica dispune de aparate care pot recunoaște formele diferitelor semnale: putem deci identifica automat ritmul beta, deosebindu-l de ritmul alfa.

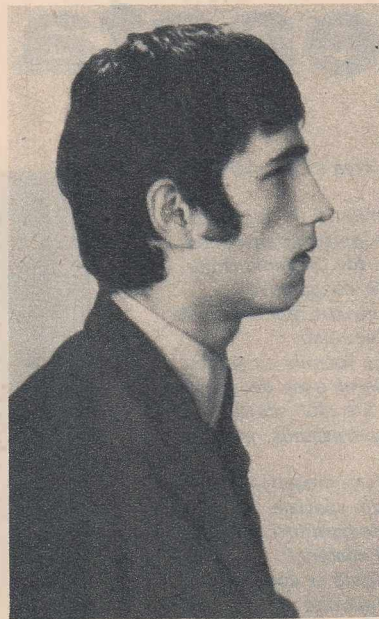
Se poate imagina următoarea experiență. Într-un anumit punct, de pildă la București, o persoană stă relaxată, avînd conectate la cap un electroencefalograf și un dispozitiv cibernetic de recunoaștere a formelor. Acest al doilea aparat comandă un emițător de radio, de putere suficientă pentru a produce un semnal convenabil în alt punct, de exemplu din Iași, unde se află o altă persoană. Și acolo se găsește un receptor de radio. Receptorul este conectat la un generator de impulsuri care produc semnale ce excită direct nervul optic al «ieșeanului».

Atunci cînd un stimul luminos excită retina «bucureșteanului», acestuia i se modifică activitatea cerebrală. Faptul este detectat de dispozitivul cibernetic respectiv, care, la rîndul său, comandă emițătorul. Acesta din urmă emite un semnal care este recepționat de receptorul din Iași. Atunci, în aceeași clipă generatorul de impulsuri emite un stimul care excită nervul optic al «ieșeanului», provocîndu-i senzații luminoase.

De data aceasta nu mai sîntem în prezența unor fenomene discutabile sau necontrolate științific. În realitate, s-a stabilit o legătură directă de la creier la creier, **fără a mai trece prin organele de simț** ale primei persoane sau prin organele efectoare — de vorbire, membre etc. ale celei de-a doua.

Iată cum progresul științei reușește să ne pună în prezența unei soluții neașteptate, care, fără a tranșa problema existenței fenomenelor telepatiche, ne dă totuși posibilitatea de a realiza o legătură cibernetică directă de la creier la creier.

ATITUDINI

Cel din dreapta e G. Cazacu, fără ocupație și «din leafa tatii».

Modele de «coaforură» proprie cronofagului. Pozează pentru dv.: Valentin Pinzaru, Constantin Tașim și Lucian Cheleş.

Nu-s mulți, nu-i întîlnim tot pasul) și ca atare putea spune că reprezintă un pericol public. Dar atîcî nu trec neobservați. Dimprezența lor jenînd bunete obligă să-i iei în Unii n-au nici o ocupație timp liber nelimitat și-i Alții, lucrează. Aceștia opt ore de muncă, nu altceva mai bun de făcut să bată bulevardul. De ce e mai grav e că nu numai din timpul lor Biologic vorbind, specialta trăiește pe spatele se hrănește din timpuși, mai ales, din muncanervii altora.

Iată-l! Pe spatele lor totdeauna o urmă de zidul unei case de pe b sau zidul interior al unele sau circiumi. Pe p dănuie totdeauna abse «urme» cit de vagi de p și săpun. Pe buzele lor invariabil un zîmbet tris Dar ei, cronofagii, nu ști dau seama, pentru că nă să știe și să-și dea sea

Ziua de... pierdere a cronofagului începe de matinal — pentru u pentru alții la 10 — și pînă la miezul nopții. vorbind, omul acesta c într-o zi trei norme de activitate. Imaginați-v energie risipită în van! are loc dimineața, așe trotuarul bulevardului tr-un café-bar. Prima de dimineață: apostrof site de gust, uneori aruncate trecătorilor sau coniacul care în dește creierul într-un al sistent. Așa debutează așa ține dacă, pe parc curile nu iau o întorsăt să reclame prezența o de miliție.

Iată frînturi de disc

sinteză sau analiză?

Sînt unele semne de înnoire sau cel puțin de preocupare pentru ieșirea din câteva șabloane. Televizorul își caută un nou generic (soluția de acum poate fi considerată cel mult o fază de tranziție). A renunțat, și bine a făcut, la ilustrația muzicală potocnită a genericului, care ne dădea impresia că ascultăm un disc defect. Prin ediția sa de seară se perindă, pentru a fi reținute sau eliminate, rubrici cărora li se cîntăresc, în aceste zile, justificarea și eficiența. Secția culturală începe să se manifeste în sfera informației. Figuri și modalități de prezentare se succed pe bancul de probă. Ce e de păstrat și ce nu? În ce direcție e preferabil să fie orientate căutările?

Pe una din ușile studioului în care se citește acum «Jurnalul» e fixată o inscripție strident de nelalocul ei: «Redacție» scrie, cu caractere neverosimil de mari, pe tăblița aceea, în dezacord cu restul decorului, în general adecvat și sobru. Necunoscînd alcătuirea resorturilor care declanșează emisiunile de informare, vom lua totuși de bună indicația de pe tăbliță: dacă la televiziune există o «redacție» unică, răspunzătoare de tot ceea ce se comunică prin jurnale, prin intermediul oboseite emisiuni «Săptămîna», precum și în cadrul altor programe, fiecare componentă a activității ei trebuie să țină seama de celelalte. Și fiecare să fie realizată în modul cel mai propriu pentru a-și îndeplini rolul specific. O emisiune instructivă, de pildă, e obligatoriu să fie ancorată în concret, să conțină explicații amănunțite și imagini sugestive. Un exemplu: «Școala mamei», de miercuri 5 octombrie, emisiune gîndită într-adevăr telegenic. Prezentarea rapidă a unor coperte de cărți, fără nici o referire la autorul sau la conținutul lor, ar fi utilă numai în măsura în care scopul urmărit ar fi acela de a ne demonstra hărnicia editurilor. Fără a împieta asupra de mult promisiile reluării, într-o formă sau alta, a vitrinei literare, secvența editorială a jurnalului ar putea să ne ofere măcar atîta informare cîtă am obține intrînd într-o librărie și răsfoind cîteva cărți noi. Pe de altă parte însă, prezentările de cărți nu trebuie răspîndite la întîmplare în programul zilei și al săptămîinii. Ele nu-și au, în nici un caz, locul în emisiunea de sfaturi practice pentru gospodine de duminică dimineața.

Mergînd pe firul evenimentelor, omniprezent și atoașteștiutor, televizorul își face datoria în măsura în care ne ține la curent cu tot ceea ce se întîmplă și merită să fie cunoscut. Cu cît vor fi mai diferit colorate și configurate elementele mozaicului, cu atît va fi mai bună impresia generală. De notat totuși că, în cîteva sectoare (viața culturală a Capitalei, de pildă) se întrevide primejdia unui stil cu floricele și panglicuțe care distonează cu stilul alert și dens al presei moderne.

Vine însă și un moment cînd redacția televiziunii poate să se distanțeze de cursul tumultuos al faptelor, să reflecteze asupra sensurilor și perspectivelor și să ne ofere o viziune de sinteză. Cașrul există. Se numește «Săptămîna». Acum pare alcătuită oarecum la întîmplare, din reportaje care n-au încăput în alte emisiuni, din secvențe îndeobște excesiv de lungi și lipsite de o semnificație deosebită.

A fost, la începuturile ei, și ar putea să redevină, unul dintre punctele de atracție ale televiziunii. Pentru asta ar fi necesar să se știe că vineri, la ora 20, pe micul ecran se vor succeda imagini și discuții concludente despre ceea ce a fost mai de seamă în ultimele șapte zile. Că invitații emisiunii vor fi exclusiv personalități reprezentative ale economiei și culturii, aduse de activitatea lor în centrul atenției generale. Că imaginile filmate vor fi realmente inedite, actuale și interesante. Aici, selecția trebuie făcută cu o exigență maximă. «Săptămîna» nu are voie să cuprindă decît evenimente «de pagina întîi».

S-a inițiat, foarte de curînd, și o recapitulare a săptămîinii internaționale. Există două modalități acceptabile de realizare a ei. Cea mai simplă ar fi formula emisiunii «Telesport»: se prezintă, dintre reportajele filmate, venite cu întîrziere în cursul săptămîinii, cele care merită a fi văzute chiar și la sfîrșitul ei. A doua modalitate — și echipa de tineri redactori de la «Lumea» care colaborează la alcătuirea emisiunii e pe deplin în măsură s-o realizeze — ar fi comentariul de sinteză, prezentarea concisă și substanțială a ceea ce constituie miezul actualității internaționale. În nici un caz nu poate fi considerată satisfăcătoare inutila rezumare, pe mai multe voci, a știrilor săptămîinii. E o formulă publicistică depășită încă înainte de inventarea televiziunii

Felicia ANTIP

cronofagii

tate cu unii cronofagi:

— De ce nu te-ai tuns ome-nește?

— Chiar azi am vrut să mă tund.

Răspunsul a fost dat de 12 inși din 12!

— De ce sprijini fără rost zidul (exterior) al cinematografului?

— Am trecut întîmplător și... nici nu știu de ce m-am oprit.

— Dar ieri?

— Păi... tot la fel.

Răspunsul a fost dat de 12 inși din 12!

Dar iată și cîteva răspunsuri mai «interesante». Interlocutor: Gheorghe Cazacu, din str. Oteșan nr. 21, în vîrstă de 19 ani, fără nici un fel de ocupație.

— De unde ai bani de băut?

— Din leafa tatii.

Alt interlocutor: Alexandru Pașca, tot în vîrstă de 19 ani. Ipostază de derbedeu cu sediul la colț de stradă, apostrofînd trecători pașnici, mai ales trecătoare.

— Ce carte ai citit în ultima vreme?

După ezitări îndelungi:

— Puțin din «Ion».

— Cînd?

— E mai mult d-un an.

Discuții asemănătoare, triste precum se vede, s-au purtat cu Ion Goran (fără cămașă, cu puloverul direct pe piele), cu Constantin Nacu, cu Petre Șerbănescu, de 22 de ani (deja condamnat pentru conducere ilegală de automobil), precum și cu alții care băteau bulevardele, într-o ținută reprobabilă, înveninînd plimbările sau treburile oamenilor pașnici.

Sînt puțini, precum am spus. Și vor fi din cîți în ce mai puțini dacă «omul de pe stradă» va ști să-i pună la punct, să contribuie la educație și prin aceasta la recuperarea lor.

Bazil DUNĂREANU

Breton, țigară și coniac — iată «idealul» zilnic al lui George Colici, la numai 19 ani!.

divorțul, o „soluție”? (II)

de Sanda FAUR

Partea a doua a anchetei noastre începe în sălile de ședințe ale tribunalelor. Cu un prolog pe culoare: un psiholog nu ar rezista tentației de a studia reacțiile atât de diverse ale soților ce vin să divorțeze. Cite un cuplu întră pe poarta masivă, schimbă cu o amabilitate înghețată câteva vorbe — sînt doar oameni civilizați! — și lasă apoi o tăcere stingheră să se aștearnă între ei. Alții se așază la cîte un cap al băncii lungi, se uită minios unul la celălalt, își întorc ostentativ ochii, dar cînd li se pare că nu sînt văzuți își aruncă priviri cercetătoare, cu o umbră de regret parcă în ele. Doi tineri reiau, cu destulă aprindere, o ceartă începută acasă și care, tot acasă, s-ar fi putut termina cu o îmbrățișare, dacă... Dacă n-ar fi fost orgoliul, blestematul de orgoliu care apare exact cînd nu e nevoie de el... O femeie cu ochii înroșiți, palidă, oftează, ținînd de mîna un copil care va trebui să opteze pentru unul din părinți. Tatăl, «pîritul», nu și-a făcut încă apariția...

CAZURI — CAUZE — DOSARE: CĂSNICII PROST ALCĂTUITE

În sală, la masa instanței, o judecătoare. Remarc o ușoară destindere pe chipul femeilor: în materie de medicină și divorțuri preferă să se încredințeze tot femeilor (deși, în cazul de față, se vede de la primele replici că solidaritatea feminină nu prea tulbură obiectivitatea judecătoarei). Pe rol — cincisprezece divorțuri. Zece sînt intentate de femei. Ne oprim la cîteva dintre ele.

GEORGETA E., 24 de ani, funcționară. Tenul bronzat, proaspăt coafată, nostimă, îmbrăcată cu o rochie șic. Încearcă să braveze. Afîșează indiferență. Reușește chiar un fel de zîmbet crispat.

NICOLAE E., 24 de ani, funcționar. Bronzat și el, cămașă albă, cravată de culoare închisă cu nod subțire, tunsoare plastică. Sigur de el, categoric, «bărbat». El cere divorțul. Motivele sînt laconic formulate: «Nu ne-am înțeles de la început, datorită firii irascibile a soției, care căuta să mă umilească, insultîndu-mă. Soția mea declara că ar fi mai convenabil să-și găsească un soț cu mașină și cu posibilități materiale sporite. Îi acord deci libertatea».

Atît! Mai mult nu se simțea obligat să arate în fața instanței.

— Nu cumva v-ați căsătorit fără a vă cunoaște îndeajuns?

N.E.: Ne cunoșteam de zece ani. Am crescut împreună.

— Și ați izbutit după zece ani de prietenie să nu vă înțelegeți «de la începutul căsniciei»?

N.E.: Exact. Căsătoria noastră a devenit imposibilă. Vă rog să pronunțați divorțul cît mai repede.

G.E.: Ce pot să adaug dacă soțul meu e atît de hotărît? Nu ar fi de demnitatea mea...

Inutile insistențele judecătoarei: categoric tovarăș N.E. refuză să se impace. Oare nu cumva proiectează o altă căsătorie?

*

Soții TRAIAN și ȘTEFANIA V. Ea dactilografă, el șef de serviciu — sînt supărați foc unul pe celălalt, nevricosi, gata să-și reia discuțiile violente în fața instanței, să-și întoarcă spatele, să mai schimbe apoi cîteva vorbe, să se mai explice un pic, să se învinuiască reciproc. După aproape patru ani de căsnicie vor să se despărț. De fapt, mai mult ea dorește divorțul, ea a intentat acțiunea. De ce? Greu de înțeles: e o poveste cu părinții, care n-au fost inițial de acord cu căsătoria lor, cu un frate al soțului, care ar fi jignit-o pe Ștefania, cu o conviețuire nu prea armonioasă cu socrii, cu un temperament feminin nu prea docil, o poveste terminată cu «am plecat la mama». «Dacă se întoarce acasă și-mi promite că nu va mai fi atît de certăreată, mă împac pe loc...»

ȘTEFANIA V. e mai ambițioasă: «Nu consimt». De fapt, e clar că tinerii soți țin unul la altul, în ciuda conflictelor și a certurilor. Judecătoarea obține concilierea. Dar la cîteva clipe după ce au ieșit din sală, unul dintre ei strecoară capul pe ușă și anunță că nu s-au împăcat: să le mai dea un termen.

Nu credeți totuși că ar fi păcat să se desfacă o familie pe motive atît de copilărești, de neîntemeiate?

*

S-au născut în 22 ianuarie 1966. La 12 februarie 1966 erau căsătoriți. La 30 iunie 1966 acțiunea de divorț era înaintată.

Ea, **DORINA M.**, desenatoare proiectant de profesie, are 23 ani. El, **FOTE M.**, asistent radiolog, 28 ani. Ușurința cu care s-au căsătorit uluiește. Iresponsabilitatea cu care cer divorțul indignează.

Și totuși, nu sînt niște copii, niște adolescenți nevinoși.

EA: Nu se poartă frumos cu mine, mă neglijează... etc., etc.

EL: Nu mă lasă să-mi ajut părinții... etc., etc. Amîndoi: Nepotrivire de caracter.

Nu cred că mai e necesar vreun comentariu.

*

Un caz despre care nu se poate scrie cu inimă ușoară. Doi intelectuali — soții **VICTOR** și **GABRIELA-MIOARA S.** Amîndoi trecuți de 40 de ani. Căsătorii de 16 ani. Au o fetiță de 9 ani. Ea, o femeie cu o înfățișare îngrijită, fină, se exprimă decent, formulează civilizată în acțiune motivele de divorț: «Un om posac, ursuz, se izolează, nu duce o viață familială, nu se ocupă de copii». Și la urmă, un «amănunt»: «Își dă uneori întreg salariul pe băutură».

VICTOR S., intelectual «subțire», se apără cu citate din clasicii francezi: «L'homme est bon par la nature, mais la société l-a corrompu». Dar Rousseau nu-i poate fi de prea mare ajutor și atunci contestă: «Beau pentru că sînt «nervos», și nu în fiecare zi, ci ca tot omul, citeodată». Dar obrazul îi e încă tumefiat din cauza unei recente «coruperi» alcoolice săvîrșite în societatea lui de amici...

— I-am spus ca unui om lucid, înțelegător, să ceară ajutorul unui medic, să facă un tratament, dacă el nu poate fi singur stăpîn pe sine. L-am implorat. Refuză. A trebuit să iau această hotărîre deși, după 16 ani de conviețuire, fie ea și amară, nu e ușor să te desparți; dar n-aș vrea pentru nimic în lume să trebuiesc peste un an, cînd fetița va împlini 10 ani, să o supun la dureroasă încercare publică de a veni la tribunal și a opta pentru unul din părinți... Dacă se face om, dacă renunță la alcool, familia îl așteaptă cu brațele deschise.

Cu ce citat din clasici va răspunde Victor S. acestui omenesc și cald apel? Oare nu ar fi mai bine să răspundă cu propria-i rațiune, cu propria-i voință de a se arăta mai tare decît slăbiciunile sale?

CÎND ABILITĂȚILE AVOCĂTEȘTI SÎNT PUSE ÎN MIȘCARE

Cazurile prezentate mai sus nu au intenția de a fi considerate tipice. Nici nu ar putea-o avea: viața, relațiile familiale sînt atît de complexe, atît de diferite, încît nu pot fi fixate în niște mularje rigide. Dar ele, ca și celelalte dosare pe care nu le-am mai relatat aici, ne-au prilejuit o constatare plină de interes. Formularea motivelor de despărțire este, pe hîrtie, surprinzător de asemănătoare. Căsnicii între oameni de vîrste, profesii, din locuri și cu situații totalmente deosebite, ajung să ceară în fața instanței divorțul pentru motive similare. Cauza e limpede: motivele sînt formulate după tipicuri avocățesti care nu pot fi acuzate de prea multă fantezie. Judecătoarea Ștefania Sobieschi ne spunea că motivele s-ar putea grupa în patru mari categorii, începînd cu neînțelegeri, insulte și calomnii, continuînd cu violențe fizice, cu beția și terminînd cu părăsirea domiciliului conjugal, ultima implicînd și infidelitatea. Dar toate aceste motive, formulate atît de brutal, — ne spune judecătoarea — apar la un moment dat asemeni unei scheme prestabilite, ele dau impresia unor abilități avocățesti

care caută argumentele cele mai tari pentru a da aparența că intră în prevederile legii și a convinge instanța. Sub aceste — să le spunem mai adevărat: pretexte, se ascund situații familiale mult mai delicate, mai complicate: dacă ele ar fi expuse deschis în fața completului de judecată, poate că acesta ar avea posibilitatea să cunoască adevărata stare de fapt, să intervină mai eficient, să ajungă la rezultate mai bune în ce privește refacerea familiei în cauză...

E aici o urmare a ușurinței cu care uneori s-au privit divorțurile. Cineva îmi mărturisise că «pentru unii judecători, divorțul era ceea ce constituie pentru chirurg apendicita: una din operațiile cele mai ușoare». Să mai reamintim cîtă deosebire este între expulzarea micului și inutilului apendice și operația pe inima familiei pe care o reprezintă divorțul?

ÎNTRU «PATRU OCHI», LA CONCILIERE

Emilia Gheorghe, procuror la Procuratura generală a Republicii Socialiste România, a lucrat mai mulți ani în aceste probleme. Îi cerem părerea.

— Este adevărat că, uneori, instanțele acceptau cu prea multă ușurință aceste «temeinice motive» formale, în numele cărora se cerea desfacerea căsătoriei. Avocații își desfășurau o mult rutinată elocință, argumentele acestea «puternice» păreau să convingă, deși uneori toți cei de față știau sau presupuneau că de fapt căsnicia respectivă e roasă de cu totul alte cauze. Aparențele erau salvate, divorțul era acordat, fără să se știe exact dacă era sau nu cazul, dacă familia respectivă mai putea ori nu fi salvată. Consider că împotriva acestor așa-zise «motive» va trebui să luptăm energic cu toții... Să recunoaștem însă că unele din aceste false situații au fost favorizate și de vechea formulare a unor texte din Codul familiei și Codul de procedură civilă. Articolul 38 din Codul familiei, de pildă, lăsa la aprecierea judecătorilor temeinicia motivelor de divorț: se dădea numai criteriul general al necesității desfacerii căsătoriei, instanța fiind aceea care trebuia să lămurească toate aspectele raporturilor dintre soți. Intram astfel, chiar fără voie, pe tărîmul atît de labil al subiectivității. Noul decret pentru modificarea unor dispoziții legale privitoare la divorț oferă posibilitatea unei rezolvări judicioase, responsabile, a cazurilor venite în fața instanței. El pretinde și soților o re-flectare mai adîncă, o atitudine mai serioasă față de căsnicie, față de familie.

— Fără îndoială. Decretul obligă acum instanțele judecătorești la o foarte cumpănită și atentă acordare a divorțurilor. Căci ceea ce supăra mult în vechea formă de desfășurare a proceselor de divorț nu era atît subiectivitatea instanțelor, ci imposibilitatea cunoașterii adevăratelor cauze, care nu rezultau din dosare.

— Un judecător ar trebui să nu aibă de rezolvat într-o singură dimineață prea multe dosare aflate în faza concilierii. Fiecare dosar închide, într-un fel, o dramă, și judecătorul e obligat să dovedească mult tact, multă finețe psihologică, multă răbdare în discutarea ei. Din păcate, aceasta nu se întîmplă întotdeauna, cu toate că faza concilierii este — după mine — unul din momentele cele mai importante ale judecării în procesele de divorț.

— În altă ordine de idei: după cîte știu, procurorul participă numai la divorțurile familiilor cu copii. Vă amintiți vreun caz care v-a dat mai mult de meditat?

— Nu numai unul... E dureros să vezi cum uneori, sub impulsul diferitelor stări de moment, soții pornesc un divorț fără să se gîndească ce efect negativ va avea desfacerea căsătoriei asupra dezvoltării ulterioare a copilului. În primul rînd copilul iese traumatizat psihic din această încercare. Judecînd o dată un caz în care «motive temeinice făceau imposibilă conviețuirea», instanța a decis să fie adus și copilul, în vîrstă de 10 ani, pentru a-și forma convingerea căruia din

părinți să i-l încredințeze. Băiatul a intrat în sală cu ochii plini de lacrimi și a început să povestească, repede-repede, cum mama și mătușa l-au învățat să opteze pentru mama. Cu un ultim efort, în hohote de plns, strigând aproape, copilul a spus că el nu vrea să se despartă de nici unul dintre părinții săi: a pornit cu mințile întinse spre ei, i-a implorat să rămână împreună. Firește, părinții au ieșit împăcați din sala de ședință. Dar sînt convinsă că ar fi putut fi evitat acest moment, zguduitor atît pentru ei cît și pentru copil.

PE MARGINEA UNUI STUDIU DE MEDICINĂ SOCIALĂ

Ni s-a pus la dispoziție, cu prilejul anchetei de față, un foarte interesant studiu asupra cauzelor și condițiilor de divorț la muncitorii din industria de confecții, realizat de un colectiv condus de dr. Al. Pescaru, șef al serviciului de statistică sanitară al orașului București. Studiul acesta a și constituit punctul de ple-

care al discuției noastre, în cuprinsul căreia dr. Al. Pescaru ne-a împărtășit alte câteva considerații demne de reținut:

— Cred că educarea în materie de căsnicie, de relații între sexe, de viață sexuală, trebuie începută de foarte devreme, bineînțeles cu tact și cu mijloacele adecvate. Aș spune chiar începută nu din adolescență, ci din copilărie.

— Din copilărie?

— Bineînțeles. Nu uitați că în zilele noastre pubertatea apare mai precoce, nu datorită vreunor schimbări morfologice în organism ci mai ales datorită influențării particulare a sistemului nervos: în condițiile vieții moderne, a bogăției de informații care stau la dispoziția copiilor noștri, e firească complexa lor dezvoltare timpurie. Educația de care vorbeam se săvîrșește în primul rînd în familie, unde comportamentul și relațiile dintre părinți constituie — vrînd-nevrînd — o primă școală a căsniciei. Dincolo de acest

inevitabil — și deci cu atît mai răspunzător — exemplu personal, e vorba de actul educativ deliberat, care trebuie să cultive în copil sentimentul familial, să-i lămurească caracterul relațiilor de prietenie și dragoste între sexe. Școala — ca și organizațiile de copii și tineret — au de asemenea obligații serioase în acest sens. După părerea mea, medicii școlari și pediatri, profesorii de științe naturale, diriginții, trebuie să participe mai intens și competent la această educație a igienei sexuale, care este mult mai mult decît simpla descriere a unor elemente de anatomie și fiziologie.

— După cite știu, s-a întreprins cite ceva în acest sens.

— Da, dar preocupările acestea s-au manifestat cu întîrziere și nu în modul cel mai fericit. Improvizația de la sfîrșitul anului trecut, cînd medicii ginecologi au fost mobilizați să predea ultimului an școlar citeva noțiuni sumare de igienă sexuală, îngrămădite în citeva ore de dirigenție, nu poate fi considerată decît un început. În noul an această problemă va trebui să fie mult mai bine organizată și să i se afecteze mai multe ore din programa de învățămînt. Ce se întîmplă apoi cu acești tineri? Venind spre viață prea puțin pregătiți, cu anumite imagini diformate, culese în unele cazuri de pe stradă, din filme sau cărți, o pregătire neguroasă, cu caracter întîmplător și chiar eronat — ei sînt înclinați uneori să creadă că întregul conținut al relațiilor dintre bărbat și femeie s-ar reduce la actul sexual. Fapt profund eronat, căci istoria omenirii arată cu prisosință în ce măsură civilizația a dezvoltat toate aceste relații, arată cum a crescut pe instinctul sexual primar o masă de sentimente și idei legate de atracție, frumusețe, iubire, respect, admirație, calități care se unesc și se înfruntă în forma actuală a căsătoriei. Sociologul englez Westermarck spunea, nu fără oarecare dreptate, că iubirea este poezia selecției sexuale, calculul economic fiind proza ei.

Dacă tinerilor soți le-ar fi limpede acest lucru, nu ar mai confunda iubirea cu impulsul erotic, nu ar ajunge atît de repede — după consumarea acestuia — la divorț. În ancheta pe care noi am efectuat-o în acea fabrică de confecții s-a stabilit că din cuplurile divorțate, doar 45,3 la sută din femei și 42 la sută din bărbați s-au căsătorit din iubire. Dacă legăm acest fapt de perioada foarte scurtă care trece de obicei de la cunoașterea partenerilor pînă la căsătorie, apare de înțeles de ce bazele unor căsătorii sînt atît de șubrede. Și încă ceva: studiul nostru a mai arătat că de la primele neînțelegeri ivite într-o căsnicie și pînă la intentarea acțiunii de divorț, trece un timp foarte scurt: tinerii nu au răbdare să aplice conflictele, să aștepte stingerea lor.

— Căsnicia este, într-adevăr, o școală foarte exigentă.

— În care tinerii vin cu o pregătire deosebită, cu vocații deosebite, cu concepții deosebite față de ceea ce am putea numi disciplina familială. De obicei — am constatat noi în ancheta întreprinsă — tînărul a trăit pînă la căsătorie singur, ca celibatar, iar tînăra a trăit într-un context familial; soțul este acela care vine, în cele mai multe cazuri, în casa familiei soției. Este o perioadă de adaptare destul de dificilă, extrem de importantă pentru viitorul familiei. Acum soțul trebuie să-și înțeleagă obligația de a participa la activitatea gospodărească — și din păcate sînt încă destui bărbați care refuză acest lucru. Cînd ajutorul lor e foarte mic sau nul, soția — aflată în producție — prestează practic două norme de activitate, care se încarcă și mai mult cînd apar copiii. Acest efort neegal și uzură neegală, poate fi un izvor de neînțelegeri. Femeia reușește cu greu să se mai ocupe de înfățișarea ei și de îmbogățirea universului ei spiritual. Rămîne — cum se spune — în urmă, nu mai corespunde nevoilor de comunicare ale soțului: alt motiv de divorț. De care sînt vinovați, în ultimă instanță, soții.

Vreau să mai adaug ceva: oricîte solicitări cer copiii în viața unei familii, prezența lor constituie cel mai puternic liant al familiei, îi asigură un echilibru stabil, o armonie. Un studiu făcut de noi sub îndrumarea acad. prof. Kreindler ne-a arătat că femeile căsătorite cu copii prezintă o proporție mult mai redusă de nevroze decît femeile căsătorite fără copii. Ceea ce poate da de gîndit căsnicior în care partenerii se mai mulțumesc a-și continua existența în doi, într-o familie lipsită de bucuria copiilor.

★

Ancheta noastră continuă. Într-un număr viitor vom selecționa din opiniile transmise de cititorii noștri.

Natura pare să fi creat micul Liban într-o clipă de supremă desfătare — dându-i drept zestre toate nuanțele paletelor ei de culori. Aici, lângă coastă, pînă și marea își schimbă în permanență culoarea, trecînd de la azuriu la verde copt, ca să revină apoi la un străveziu de cristal purtînd reflexele florei multicolore a litoralului. Livezile de portocali, măslini, bananieri și curmali întregesc această revărsare de culori și lumini. Într-un viu contrast se înalță, pe fundalul mării, uriașa stîncă viorie — Muntele Liban. Superbă panoramă: pășim printre covoarele vii ale florei meridionale, în timp ce privirile ne cad spre înălțimile muntelui împodobit cu zăpadă sclipitoare. Cei ce au încercat să descrie această natură minunată au spus adesea că Libanul este țara care, în timp ce-și scaldă picioarele în apa mării, se răcoște respirînd aerul piscurilor înzăpezite.

Și toate aceste frumuseți pe o fișie îngustă de pămînt — numai 10 400 kilometri pătrați — între mare și munte: zîmbetul dulce al micii Republici Liban, situată pe litoralul estic al Mării Mediterane.

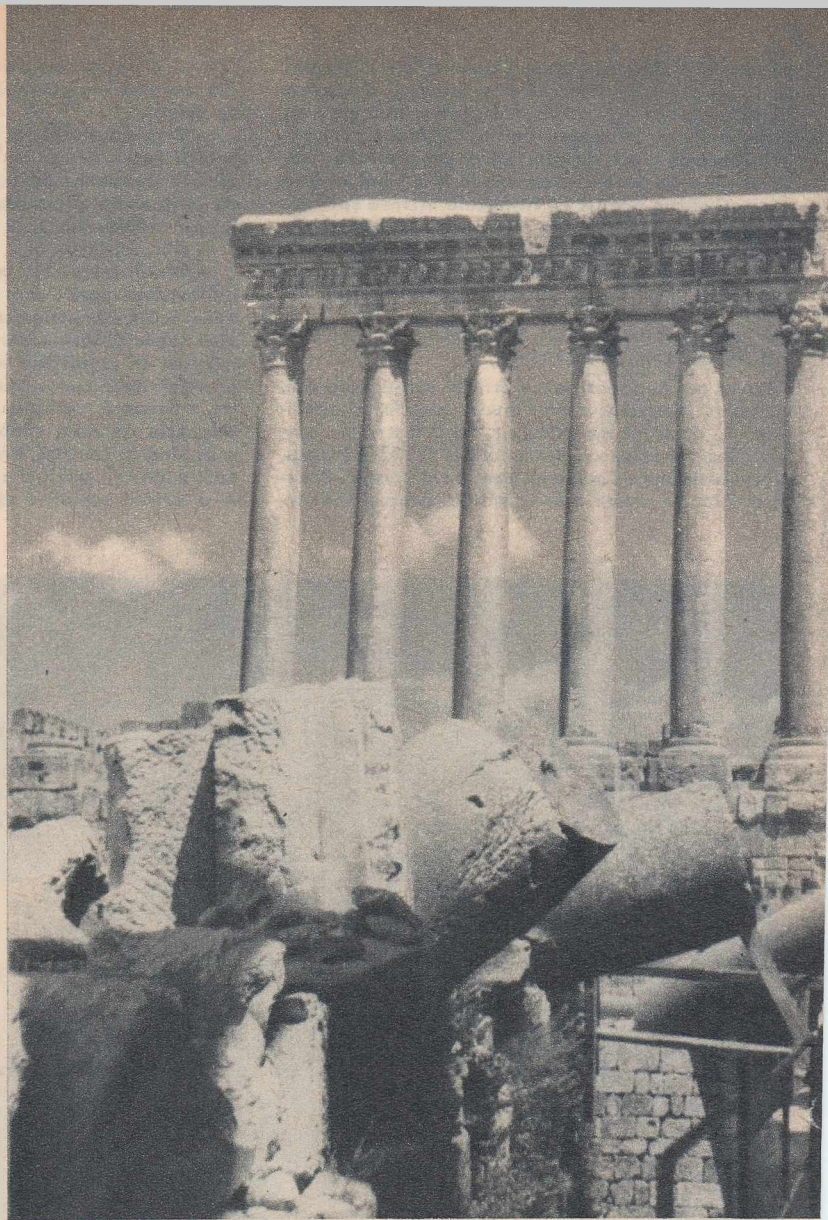
O SCURTĂ INCURSIUNE ISTORICĂ...

Libanul, cu istoria sa de cinci ori milenară, a fost un adevărat punct de întîlnire a civilizațiilor antichității — pe pămîntul său pe care a înflorit cultura feniciană perindîndu-se egiptenii, asiro-babilonienii și persii, grecii și romanii, arabii. Numeroasele vestigii răspîndite pe cuprinsul țării, orașele de răsunset istoric ce au flințat aici stau mărturie trecutului său. Despre Biblos, de pildă — în care mai pot fi văzute și azi ruinele unor construcții egiptene, persane, asiro-babiloniene, grecești și romane — se spune că s-ar număra printre cele mai vechi orașe ale omenirii; Tirul și Sidonul — azi Sur și Saida — au fost faimoase porturi feniciene; Baalbekul este un adevărat tezaur al culturii romane, iar Beirutul, capitala țării, s-a dezvoltat pe locul orașului roman Berite.

După primul război mondial, Libanul — fostă provincie otomană — a trecut sub mandat francez, Franța preluînd administrarea Libanului din însărcinarea Ligii Națiunilor. Tutela franceză a fost desființată în anul 1943, cînd țara, declarată independentă încă din 1926, își cucerește o independență reală. Dar

nului este agricultura. Industria, relativ slab dezvoltată, se limitează mai ales la cea prelucrătoare — textilă și alimentară, pielărie și tutun. În țară există și rafinării de petrol, aparținînd însă societăților străine Irak Petroleum Co și Trans-Arabian Pipeline Co. Principala sursă de venituri constă însă în comerț — care în Liban este o îndeletnicire de foarte veche tradiție. De notat importanța volumului comerțului de tranzit al țării — favorizat de poziția sa la încrucișarea drumurilor dintre Occident și Asia Centrală — precum și faptul că Beirutul este unul dintre cele mai importante centre de pe glob în domeniul comerțului cu aur.

Turismul constituie neîndoiește, de asemenea, o ramură aducătoare de mari beneficii. În medie, pe an, la trei cetățeni libanezi revenind un turist străin, nivelul turismului poate fi socotit printre cele mai ridicate din lume. Și trebuie spus că oaspetele nu pleacă dezamăgit, căci frumusețile naturale, monumentele de artă valorificate cu inteligență, excelența organizare a deservirii, precum și «distracțiile tari» — oferite celor care caută așa ceva — compensează cu prisosință oboseala unei călătorii fie cît de lungi.

Baalbek, cele șase coloane de marmură albă ale templului lui Iupiter.

antic și modern în țara cedrilor

- note de călătorie din liban -

de D. SZILÁGYI

trupele străine au continuat să rămînă în Liban, ceea ce a dat naștere altor crize în relațiile dintre tînărul stat și tutorele său de pînă atunci. La intervenția Consiliului de Securitate al O.N.U., trupele străine au părăsit Libanul în anul 1946. Criza însă nu a luat sfîrșit nici atunci. Forțele care ar fi dorit să lege destinele Libanului de alianța blocului Nord-Atlantic s-au înfruntat în permanență cu voința acelor care vedeau propășirea țării lor pe alte căi. Criza a ajuns la apogeu în mai 1958. Grevele și manifestațiile s-au transformat într-o insurecție armată. Flota a 6-a americană a intervenit și infanteria marină a S.U.A. a ocupat acele părți ale țării care nu se aflau în mîinile insurgenților. Dar intervenția străină nu era în măsură să schimbe voința nestrămutată a celor care luptau pentru realizarea noilor lor aspirații. Anii din urmă au fost marcați de creșterea luptei antiimperialiste a poporului libanez.

... ȘI UNA ECONOMICĂ

Principala ramură economică a Liba-

LUPTELE LIBERE, O AFACERE RENTABILĂ

Printre aceste distracții un loc de seamă îl dețin, fără îndoială, luptele libere, lucru de care, vrînd-nevrînd, este frapat orice călător care pășește pe pămîntul Libanului. Așa mi s-a întîmplat și mie.

Abia debarcat la Beirut, la aproape fiecare colț de stradă m-a izbit același refren ilustrat: pe uriașe pancarte chipuri de bărbați cu fruntea îngustă și cu o musculatură neverosimil de puternică. Toți aceștia, după cum am aflat, sînt adevărați maeștri ai luptelor libere, oameni cu faimă, idoli admirați de un public pasionat.

Luptele libere se bucură evident în Liban de o largă popularitate, deși nu o dată au un deznodămînt fatal. Cu toate acestea — sau poate tocmai din această pricină — ele sînt mult agreate și de turiști, mai ales de vizitatorii americani. De fapt americanii sînt aceia care au introdus în Liban acest sport. Mai precis: ei sînt cei care au introdus această ramură de afaceri, căci aici pariurile al

cărora obiect îl constituie luptele — la fel ca în țările unde sînt la modă luptele de tauri — sînt în primul rînd un business extrem de rentabil. De altfel, influența acestei țări mari și foarte îndepărtate se resimte la fiecare pas în această țară mică, și nu numai în privința luptelor libere...

BAALBEK — ARHEOLOGIE ȘI HAȘIȘ

Totuși ceea ce îl copleșește pe vizitator înainte de toate este bogăția și frumusețea fascinantă, cu contraste ațîțătoare, a naturii. Serpentinele șerpuiesc printre munți stîncoși. Pantele golașe au fost îmbrăcate cu livezi, iar apa necesară irigației se păstrează în uriașe rezervoare de beton, amenajate cu mult spirit practic. Datorită perseverenței inventivilor țărani libanezi, pe aceste locuri aride, unde fără munca omului nu ar fi crescut nici măcar mărăcini, își oferă rodul splendide livezi de citrice.

Mașina noastră suie gîfîind spre ruinele legendare de la Baalbek. Avem prilejul să constatăm că ospitalierele noastre

gazde nu au exagerat atunci cînd la pornire (termometrul indica la Beirut plus 40°C) ne-au sfătuit să luăm cu noi îmbrăcăminte călduroasă. Am zîmbit, conviși că este vorba de o glumă. Dar cînd am ajuns la înălțimile alpine, dîrdîind de frig, ne-am dat seama cît de întemeiat fusese sfatul primit. Iată-ne deci îmbogății cu o nouă certitudine — în Liban sînt ani cînd plecînd cu mașina de pe plaja încinsă a litoralului, după o călătorie de numai o oră, ajuns în plin peisaj montan, poți participa la o pasionantă întrecere cu săniuța sau la o veselă înfruntare cu bulgări de zăpadă.

Am ajuns la Baalbek. Un oraș mic, care datorită renumelui și afluenței turistice de care se bucură dispune de nenumărate hoteluri, cafenele, restaurante și bistouri. Imaginea vestitelor ruine figurează desigur în toate prospectele, dar această localitate este prezentă în paginile presei și pentru alte «merite». Este vorba de hașiș. Căci Baalbekul este unul dintre cele mai importante centre ale contrabandei cu acest periculos stupefiant. Consumarea acestei substanțe, preparate din planta Cannabis indica —

cînepa indiană — duce la toxicomanii grave, atacă sistemul nervos central, provocînd halucinații, delir furios, nu rareori demență. Deși, spre deosebire de opioman, consumatorul de hașiș nu visează, el devine victima unor iluzii senzoriale care la un om normal nu pot fi întîlnite nici în cele mai fantastice visuri.

Efectul delirului provocat de hașiș este elocvent și spiritual ilustrat de o veche parabolă persană, adesea citată. Parabola vorbește de trei călători care vor să ajungă la un oraș, dar nu reușesc s-o facă decît după apusul soarelui. Porțile sînt ferecate și ei nu mai pot intra. Tot sfătuiindu-se pentru a găsi o soluție, unul dintre ei scoate o sticlă de rachiu și trage o dușcă. Cel de-al doilea își aprinde pipa de opiu, iar al treilea își pregătește hașișul.

După o jumătate de oră, încep din nou să se sfătuiască ce anume ar putea face.

— Să spargem porțile — se grozăvește cel dintîi, care băuse rachiu.

— Să ne culcăm și să dormim, căci dimineața tot le vor deschide — spune cel de-al doilea, zîmbind somnoros.

Consumatorul de hașiș propune altceva:

— Nimic mai simplu: ne strecurăm prin gaura cheii...

Ca orice stupefiant, hașișul nu are bineînțeles numai consumatori, ci și profitori — profitori ai mizeriei, disperării și decăderii morale, care le aduc fabuloase beneficii.

ETERNA SETE DE FRUMOS

Dar să revenim la Baalbekul monumental străvechi. Dintre cele cincizeci și patru de coloane de marmură albă pe care se sprijinea odinioară frontispiciul vestitului templu al lui Iupiter, nu au mai rămas azi decît șase. Avînd drept fundal minunatul colorit verde-brumăriu al munților, în lumina apusului de soare marmura frînge cu o stră-

lucire rece, orgolioasă, săgețile de lumină.

La început a fost ridicat aici un templu în cinstea lui Baal, cea mai sacră dintre divinitățile acestor locuri. Templul se afla la punctul de întîlnire dintre Munții Liban și Antiliban. El a fost construit pe acele vremuri cînd vestitele păduri de cedri ale acestor munți erau mult căutate de corăbierii feniceni. Din lemnul cedrilor s-au născut corăbiile care au dus fama porturilor feniciene Tir și Sidon pînă în cele mai îndepărtate colturi ale lumii antice. Asirienii, babilonienii, hitiții, persani, greci au dominat secole de-a rîndul aceste meleaguri, pînă cînd Roma și-a trimis aici legiunile, transformînd teritoriul de azi al Libanului într-o provincie a imperiului său. În jurul așezării unde se afla vechiul templu închinat zeului Baal, romanii au construit un oraș pe care l-au denumit Heliopolis, Orașul Soarelui. Uriașele blocuri de piatră, constituind fundamentul templului lui Iupiter, au fost aduse din Egipt, din munții Assuanului. Din Orașul Soarelui, construit cu sudoarea și sîngele a 100 000 de sclavi timp de 300 de ani, în afara celor șase coloane de dimensiuni impresionante ale templului lui Iupiter, au mai rămas azi ruinele templelor dedicate lui Bachus și Venerei. Ele au fost scoase la suprafață la sfîrșitul secolului al XIX-lea, în urma săpăturilor unor arheologi germani. Cele mai prețioase descoperiri au fost transportate de urgență în Germania, în conformitate cu ordinul împăratului Wilhelm al II-lea.

Poate că tocmai din cauza urmelor repetatelor devastări ai impresia că ruinele de la Baalbek resping cu o indiferență gravă orice zgomotoasă uimire a vizitatorului. Aici cuvintele sînt de prisos. Severul frontispiciu de marmură îți mai amintește de măreția Heliopolisului, de legiunile Romei și de perioada dureroasă a distrugerilor, de iataganele soldaților lui Omar, de pirjolul pricnuit de cruciați,

LIBANUL TURISTIC ȘI CEL NETURISTIC

...Era seara tîrziu cînd am pornit la drum, reîntorcîndu-ne spre Beirut. Se întunecase și dintr-o dată pe înălțimile munților s-au aprins diorchini de lumină. Erau ghirlandele multicolore ale satelor, localităților balneare, hotelurilor de lux. Pretutîndeni în timpul coborîșului ne-au urmărit aceste lumini, iar jos în vale, pe litoral, la vreo 30 de kilometri de pîrtare, asemenea unui covor de aur, se revărsa feeric marea de lumină a orașului. Era harta luminoasă a Beirutului. În Liban această iluminare este obligatorie: ea face parte din «panorama» anume pregătită pentru turiști.

La Beirut «douce vita» nu este mai puțin intensă decît pe Via Veneto din Roma. Regi fără de țară, emiri, mari rechini ai finanțelor caută să se deserte omorîndu-și plictisul cu «exotism». În jurul lor roiește o adevărată armată de escroci și contrabandiști de talie internațională și, firește, nelipsiții precupeți ai desfătărilor, proprietarii de tripouri.

Libanul este o țară literalmente «strălucitoare», mai ales noaptea... Dar este de prisos să spunem că nu muncitorul din docuri, și nu țaranul sau pescarul din «Elveția Orientului Apropiat» sînt aceia care se înfruptă din aceste străluciri.

Vîrtejul de basm al strălucirilor mai are și părți acoperite de umbră. De pildă, dincolo de porțile orașului zărești de obicei și o «insulă» luminată care nu figurează pe nici o hartă. Mă refer la un imens portavion al flotei a 6-a americane, care, cu o frapantă insistență, vizitează portul Beirut. Aceste vizite nu fac mare plăcere gazdelor — însăși prezența navelor confirmînd faptul că statul major al forțelor armate ale S.U.A. consideră Libanul un important punct strategic. În plus, o parte a șiteiului din Orientul Mijlociu ajunge pînă la porturile din

▼ Modern...

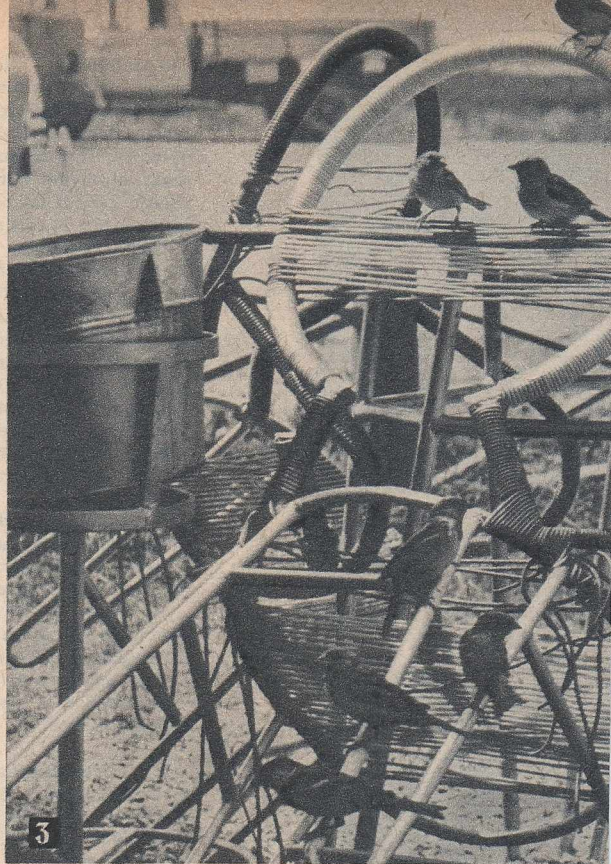
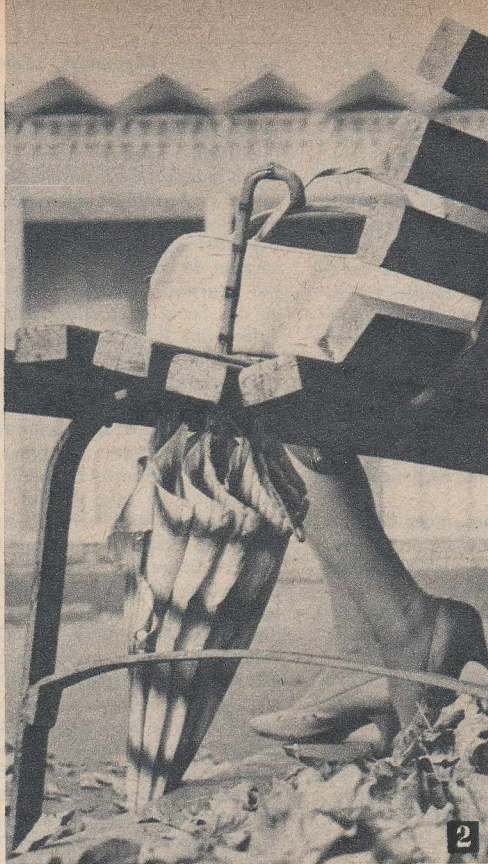
...și tradițional. ▼

de marele cutremur din 1170, de jafal călăreților mongoli și, în sfîrșit, de Timur, șchiopul de fier, cum i se mai spunea, cel care cu oastea sa a întrecut toate distrugerile săvîrșite pînă atunci. Străvechiul Baalbek — azi Nekropolis — este în prezent un oraș mort. Cu toate acestea, fără să vrei, te gîndești că totuși el, orașul, este cel victorios, acoperit de glorie. Trecuta faimă a lui Omar sau Timur-Lenk trăiește doar în cărțile de istorie, pe cînd gloria Baalbekului poate fi văzută în verticala strălucitoarelor coloane, simbolizînd munca și setea eternă de frumos a omului.

Marea Mediterană prin conductele care traversează Libanul; or, pe stăpînii port avioanelor «aurul negru» nu-i lasă niciodată indiferenți.

Dincolo de «principiile» unor cercuri din Liban, principii care pot fi exprimate în numai șase cuvinte — «totul se vinde, totul se cumpără» (de ai bani, e bine; de nu, poți pleca în plata lui Alah) — există poporul libanez. Există oameni progresiști, lucizi, realiști, pentru care democrația, progresul țării, interesele supreme ale statului, independența atît de greu cucerită sînt principii sacre. Și aceștia sînt cei mulți, cei care reprezintă interesele reale ale micii Republici Liban.

mai multă grijă pentru abonamente

Citiți cititorii, abonați ai publicației noastre, printre care *Ion Neagu* din comuna Conduratu, rn. Mizil, și *Ștefan Alexander* din comuna Vama, reg. Suceava, ne-au scris că adesea revistele ce le primesc prin poștă sînt murdare, deteriorate, «de parcă ar fi trecut prin mîinile a 100 de cititorii» — cum sublinia tov. Ion Neagu. Despre aceste deficiențe am sesizat Direcțiile regionale P.T.T.R. Ploiești și Suceava, precum și Direcția generală a difuzării presei din Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor.

despre modă, cosmetică și altele

Cititoarea *Anda Alexandrescu* din Huși ne comunică o serie de aprecieri măgulitoare despre revista noastră, considerînd în mod special ca izbutite anchetele privitoare la problemele morale și sociale (divorțul, comportarea în societate etc.) și o serie de rubrici permanente (cităm în ordine în care le dă autoarea scrierilor): «Dialog cu cititorii», «Cititorii întrebă», «Film», «Curier»,

«Cadran internațional», «La drum». În același timp, tov. Alexandrescu ne reproșează faptul că neglijăm moda și am abandonat de multă vreme rubrica de sfaturi cosmetice. După cum se vede, în acest număr publicăm o pagină de modă și promitem că în viitor vom acorda mai multă atenție acestei rubrici. În ce privește sfaturile cosmetice, deocamdată nu ne luăm nici un angajament. Vom ține seama de această propunere atunci cînd vom discuta măsurile menite a duce la îmbunătățirea în continuare a revistei în anul viitor.

În sfîrșit, corespondenta noastră ne întreabă cum se pot trimite fotografiile menite a fi publicate în revistă. Răspunsul: fotografiile alb-negru se pot trimite sau sub formă de clișee negative (indiferent de dimensiuni) sau în copii, bine executate, de minimum 13x18 cm; pentru coperte ne sînt necesare diapozitive color de minimum 6x6 cm.

la muzeul din „orașul chimiștilor”

Făcînd o excursie prin țară cititorul *Justin Jianu* din Ploiești a vizitat și orașul Gheorghiu-Dej, despre care are numai cuvinte de laudă. Totuși el ne sesizează și un aspect critic, legat de muzeul de istorie al orașului. «Muzeul este foarte valoros — ne scrie tov. Jianu — cu exponate prețioase, însă spațiul

afectat este cu totul insuficient, ținînd seama, mai ales, că acest muzeu are și o bogată și frumoasă colecție numismatică, ce nu poate fi pusă în valoare».

Sugerăm deci Comitetului regional pentru cultură și artă Bacău să se ocupe de găsirea unui local corespunzător muzeului orașului Gheorghiu-Dej.

Oradea: liniștea locatarilor din noile blocuri

Ca în toate orașele patriei, și în Oradea s-au construit și se construiesc numeroase blocuri de locuințe. Dar unii dintre locatarii noilor blocuri nu respectă odihna celorlalți — ne scrie cititorul nostru *Gheorghe Magheru*. Astfel, în noul cartier de blocuri «Zona de vest», în fața blocului B din str. Aluminei, se parchează noaptea de noapte numeroase automobile. Aceasta nu ar stînjeni pe nimeni, dacă acei ce le parchează ar ști să respecte liniștea și odihna de noapte a locatarilor. Dar foarte mulți dintre conducătorii auto încearcă în timpul nopții să pună la punct mici defecțiuni, ambalînd motoarele puternic și unii chiar clacsoanează. Sfatul popular orășenesc ar trebui să ia măsuri împotriva acestora.

cititorii către cititorii

Următorii cititorii doresc să corespundă: Iosif Barb, funcționar, comuna Ponor, rn. Aiud: ilustrate; Sanda Stoian, tehniciană chimistă, Hateg, str. 1 Mai 21, reg. Hunedoara: teme diverse, chimie, cinema, ilustrate; Petre Rista, pictor, Hateg, str. Viilor, 25, reg. Hunedoara: pictură. Istorie, filatelie, ilustrate; Silviu Cristea Papadopol, tractorist, Constanța, bd. Republicii, bl. A5, sc. A, et. I, ap. 5: teme profesionale, limba germană; Grigore Costăchioiu, inginer, București, of. 7, Aleea Ion Cojescu 2: teme diverse; Ani Moldovan, elevă, 17 ani, București, str. Codălbitei 3, rn. 1 Mai: muzică ușoară, ilustrate; Elena Ciobotaru, absolventă liceu, 18 ani, Dorohoi, str. Republicii 84: ilustrate; Angelina Andries, elevă, Botoșani, str. Maxim Gorki 1: teme diverse, muzică, ilustrate; Vasile Toader, tehnician, Iași,

str. Dimbovița 8: teme diverse, ilustrate; Petre Ciurea, contabil, Cluj, str. Petru Groza 3, ap. 6: teme diverse, ilustrate; Mariana Dumitrescu, absolventă liceu, Sibiu, str. Gheorghe Gheorghiu-Dej 88: ilustrate; Valeria Docea, bibliotecară, com. Ponor, rn. Aiud: literatură, cinema, filatelie, ilustrate; Nuțica Sircu, contabilă, sat Ciurea, com. Pincești, rn. Negrești, reg. Iași: teme diverse; Florența Sircu, învățătoare, sat Ciurea, com. Pincești, rn. Negrești, reg. Iași: teme diverse; Constantin Ungureanu, student, București, str. Ferentari 2, et. 6, ap. 48, rn. Lenin: teme diverse; Rodica Prisnei, elevă, 17 ani, Iași, str. Sărăriei 102: cinema, ilustrate; Mariana Duțu, elevă, 17 ani, com. Chitile, rn. Buzău: teme diverse, cinema, ilustrate; Doina Badea, elevă, 17 ani, Buzău, str. Col. Buzoianu 41: cinema, ilustrate; Gheorghe Ene, elev, 16 ani, com. Țîntestii, rn. Buzău: ilustrate; Lenuta Ene, elevă, 16 ani, Buzău, bl. B8, sc. B, et. 4, ap. 20: ilustrate; Mimi Dobrin, elevă, 18 ani, Arad, bd. Gen. Dragalina 7: istorie, geografie, teme diverse, ilustrate; Olga Șimodii, merceolog, Sibiu, Calea Dumbrăvii 2: teatru, cinema, ilustrate; Lilica Dogaru, tehniciană, Focșani, str. Lupeni 14: teme diverse, ilustrate; Lucretia Mihăilă, studentă, Iași, că-

minul «1 Mai», bl. B, str. Sărăriei 220: cinema, ilustrate; Mia Diaconu, elevă, 17 ani, com. Sîriu, rn. Cislău: teme diverse, cinema, ilustrate; Felicia-Georgeta Ciolan, elevă, Tr. Severin, str. Decebal 39: cinema, ilustrate; Petre Ouatu, elev, Iași, str. Moara de Vint 5: teme diverse, sport, ilustrate; Ludwig Tasch, conducător auto, com. Gearmata nr. 364 rn. Timișoara: teme diverse, ilustrate; Florin Dragolici, lăcătuș, Hunedoara, bl. C. M-4, ap. 14: teme diverse, ilustrate; Rodica Cadir, oficiană P.T.T.R., 21 ani, of. P.T.T.R. Basarab, rn. Istria: cinema, ilustrate; Mariana Magdalena Miron, elevă, Brlad, str. Al. Vlahuță 84: muzică, cinema, ilustrate; Vasile Dejeu, mecanic, 18 ani, com. Tileagd, str. Șirul Nou 661/A, rn. Aleșd, reg. Crișana: geografie, reviste, ilustrate; Dumitru Neagoe, lăcătuș, 19 ani, Reșița, str. Orașu Nou, bl. 2, ap. 9 I.C.M.M.R.: teme diverse; Vasile Pescaru, mecanic locomotivă, 23 ani, Hunedoara, str. 6 Martie 22: teme diverse, ilustrate; Selma Gafar, elevă, 16 ani, Techirghiol, str. Tepeș Vodă 14: cinema, ilustrate; Florica Băduță, casnică, Petrlia, bl. 6/16, str. 8 Martie: ilustrate; Florența Marcovici, elevă, Dorohoi, str. Republicii 34: cinema.

Sînteți invitați să ne indicați: INTERPRETUL DV. PREFERAT, CELE MAI BUNE FILME ALE ANULUI.

Ca și anul trecut, revista «Flacăra» vrea să cunoască părerea:

«CARE SÎNT CEI MAI BUNI ACTORI ROMÂNI ȘI STRĂINI AI ANULUI?»

și «CELE MAI BUNE FILME PE CARE LE-AȚI VĂZUT ÎN 1966?»

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de 1 decembrie 1966, cu mențiunea pe plic «Pentru ancheta «Flăcării» — trebuie să cuprindă părerile dv. privind:

- 1) Cel mai bun actor român de film văzut în 1966.
- 2) Cea mai bună actriță română de film văzută în 1966.
- 3) Cel mai bun actor străin de film văzut în 1966.
- 4) Cea mai bună actriță străină de film văzută în 1966.
- 5) Cel mai bun film românesc vizionat în 1966.
- 6) Cel mai bun film străin vizionat în 1966.
- 7) Cel mai bun actor de teatru văzut în 1966.
- 8) Cea mai bună actriță română de teatru văzută în 1966.
- 9) Cel mai bun interpret român de muzică ușoară ascultat în 1966.
- 10) Cea mai bună interpretă română de muzică ușoară ascultată în 1966.

Rezultatele acestei anchete vor fi publicate în numărul nostru de Anul nou.

SFATUL

MEDICULUI

vîrsta femeii și sarcina

conf. dr. N.N. GHEORGHIU,
directorul Maternității Filantropia

Femeia — și în special femeia tinăra — este chemată să dea naștere omului și să-l formeze în spiritul umanismului și al prețuirii vieții.

Organismul femeii se află într-o mare măsură sub influența aparatului genital, care este în strînsă corelație cu glandele endocrine și sistemul nervos. Uterul, organul în care se dezvoltă viitorul copil, are o bogată rețea de nervi și vase sanguine, care asigură buna dezvoltare a sarcinii.

Se spune pe bună dreptate că femeia «înflorește» cu ocazia sarcinii; în cadrul simbiozei armonioase, între mamă și fătul din uter se produc influențe reciproce. Mama, prin starea ei organică influențează fătul, iar acesta influențează organismul matern. De fapt, sarcina are un rol favorabil deosebit asupra complexului neurohormonal al organismului femeii și aceasta în special la femeia tinăra.

Termenul de tinerețe la femeie este destul de elastic astăzi. Datorită diverselor tratamente și regimuri femeia îmbătrânește mai tîrziu decît îmbătrînea pe vremuri. În tinerețea propriu-zisă a femeii maternitatea este foarte folositoare organismului pe de o parte, pe de altă parte în această etapă a vieții femeia naște copii sănătoși, viguroși, pe care poate să-i crească cu toată răbdarea și rîvna, putîndu-se bucura și mîndri la vîrstă mai înaintată de urmașii bine dezvoltati pe care i-a creat.

Bucuria de a fi creat viața, de a fi mamă, este atît de mare, încît dificultățile anatomico-fiziologice sau cele care depind de vîrstă pot fi învinse. Spunem că sarcina influențează favorabil organismul matern. Într-adevăr, arderile din organism se fac mai bine, metabolismul calciului, apei, fosforului, magneziului etc. este modificat în așa fel că stimulează organismul femeii, unele deficiențe în asimilarea și dezasmilarea substanțelor nutritive corectîndu-se în timpul sarcinii și după naștere.

Anumite insuficiențe glandulare sau de dezvoltare a aparatului genital pot fi corectate prin graviditate la femeia tinăra. Chiar și starea neuropsihică a tinerei viitoare mame este favorabil influențată prin dezvoltarea sarcinii. De aceea, este absolut greșit ca femeia, și în special femeia tinăra, să evite sarcina sau să și-o întrerupă.

Evitarea sarcinii poate duce la perturbări serioase neurohormonale și perturbări în viața familială. Întreruperea sarcinii, prin dezechilibrul brusc care se produce în organismul femeii, este dăunătoare în special funcțiilor endocrine și ale aparatului genital. Pe lîngă aceasta, trebuie să insistăm asupra faptului că intervenția practică pentru întreruperea sarcinii nu este lipsită de accidente grave imediate sau de complicații mai tardive, care pot prejudicia sănătatea femeii sau chiar îi pot periclita viața.

Femeia tinăra, sănătoasă, căsătorită, ocrotită de legi și ajutată efectiv de regimul nostru, trebuie să-și îndeplinească rolul de a crea viața.

Orașul Huși se găsește situat în partea estică a Moldovei, în depresiunea cu același nume.

Apariția și dezvoltarea acestui oraș nu au fost împlătoare, ci s-a datorat necesității populației din satele înconjurătoare de a avea în apropiere o piață de desfacere și aprovizionare.

Cercetări istorice, confirmate de descoperiri arheologice, atestă faptul că depresiunea Hușilor a fost populată încă din neolitic (aproximativ mileniul III î.e.n.); locul a cunoscut activitate omenească și în epocile bronzului și fierului — fapt dovedit prin vestigiile din perioadele respective aflate azi în muzeul orașului.

În privința denumirii orașului Huși există mai multe păreri. Una din ele aparține istoricului Melchisedec care în «Cronica Hușului» afirmă că numele orașului vine de la numele boierului Ion Hussea (1380-1440), care ar fi avut moșii pe teritoriul actual al Hușului. Ipoteza lui Melchisedec este confirmată de un document dat de Alexandru cel Bun la 3 iunie 1429 la Suceava, prin care se acordă lui Ion Hussea o moșie de 20 000 ha pe teritoriul actualului oraș (Mihai Costăchescu: «Documente moldovenești», vol. I, pag. 259).

Bogdan Petriceicu Hasdeu în studiul «Ion Vodă cel Cumplit» susține că numele orașului Huși s-ar trage de la secta hușișilor, care au ajuns și prin Moldova, concentrîndu-se în orașul Huși și Roman.

Din cronicile vechi ale orașului rezultă că de multe ori au poposit aici Bogdan Vodă, Ștefăniță Vodă, Petru Rareș, Alexandru Lăpușneanu, Ion Vodă.

În decursul veacurilor trecute dezvoltarea social-economică a orașului Huși a fost mult încetinită din cauza așezării sale izolate față de arterele principale

- Oraș raional.
- Coordonate geografice: 46°40' latitudine nordică și 28°3' longitudine estică.
- Numărul locuitorilor: 20 716 (la 1 ian. 1966).

HUȘI *

de comunicații.

În anii regimului nostru Hușul a început a cunoaște o dezvoltare economică și social-culturală: s-au refăcut vestelele podgorii hușene, distruse în anii războiului, orașul a fost racordat la sistemul energetic național, s-a creat o întreprindere economică de industrie locală, o întreprindere de gospodărie orășenească, o cooperativă meșteșugărească, o autobază I.R.T.A., un centru de vinificație, o gospodărie de stat, o policlinică pentru adulți și una pentru copii, s-a dezvoltat spitalul raional și s-a înființat un spital

pentru copii, au fost construite două școli generale de 8 ani, un liceu și s-a mărit capacitatea celorlalte școli existente, s-a înființat o casă de cultură. Pentru viitor este prevăzută construirea în orașul Huși a unei uzine de îmbuteliere a vinurilor și rachiurilor. De asemenea, este prevăzută alimentarea cu apă a orașului de la riul Prut.

Laurențiu ȘTEFĂNESCU

*) Istoricul orașului Huși ne-a fost cerut de cititorul Marius FABIAN POLGAR din Orșova.

povestea vorbei

„teste“ vechi și noi

Vom pune astăzi față în față două cuvinte pe care scrisul aproape le confundă, în timp ce semnificația le opune net:

test — probă prin care se examinează aptitudinile cuiva;

test — capac de pămînt cu care se acoperă pîinea pusă la cuptor.

Rostul comparației propuse este de a exemplifica un fenomen lingvistic interesant: unul și același cuvînt latin trăiește astăzi în românește sub forma a două cuvinte care nu par să nu aibă nimic comun între ele. Într-adevăr, *test* și *test* continuă un singur substantiv latin, *testum* (= vas de lut).

Evoluția fonetică și semantică *testum* — *test* n-are nimic surprinzător, dar ce se întîmplă cu *testele*?

În limba franceză veche, *testum* (devenit *test*) denumea oalele de pămînt în care alchimistii medievali puneau substanțele realizate în experiențele lor și încercau să vadă dacă au obținut în sfîrșit mult rîvnitul aur. De la «vas de încercat aurul», *test* trece la sensul mai general de «instrument de verificare» și la cel actual, cunoscut din psihologie. Din înțelesul medieval a mai rămas doar ideea de «probă»

Sorin STAT

c u v i n t e î n c r u c i ș a t e p l o u ă

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												
16												
17												
18												
19												
20												

ORIZONTAL: 1) Autorul poeziei «Lacustră» — O ploaie de pomină. 2) Vreme ploioasă — Referitor la ploaie. 3) Scurtă dezlănțuire de vînt cu ploaie — Plouată — Caro! 4) Bine! — Acompaniament sonor al ploii — Culpe! 5) Crescut — Piesă de șah. 6) Lac de apă — Cultivatori de in — Astupă sticla. 7) Numele științific al albinei — O ploaie mortală pentru păsări — Bir! 8) Pasare de baltă — Rămîne după o ploaie abundentă. 9) Violență — Cea mai mică parte dintr-un element chimic. 10) A chiui (reg.) — Zeiță a discordiei (mit.) — Dregători (od.) 11) Standard de stat — Aduce ploaie — Onomatopeea ploii. 12) Pasăre asemănătoare cu barza — Plouași. 13) Mici umflături în virful staminelor — Popor din antichitate. 14) A citi (arh.) — Sat în regiunea Ploiești — Fir. 15) Virf în Bucugi — Teze! — Fluviu în India — Bidiviu. 16) Brutar (dim.) — Spin. 17) Mostenitor (jur.) — Și iar plouași. 18) Carei! — Te apără și de soare și de ploaie (dim.). 19) Apă de ploaie — Adîncitură într-un zid. 20) Ca o curcă plouată — Jumătatea unei piei tăiate în lungime.

VERTICAL: 1) Ploaie deasă și măruntă — Ploaie la domiciliu

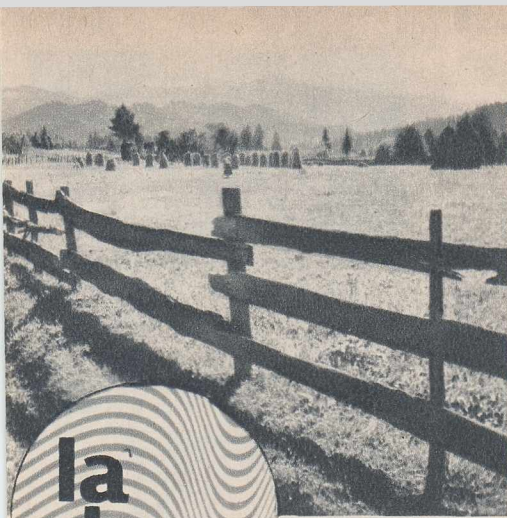
— Te apără de ploaie. 2) Pictor român, autorul tabloului «Ploaia de aur a lui Zeus» — Aprilit (abr.) — A se ivi — Principii arabi. 3) La ce! — Plouat — Și plouate! — Comună în Ardeal. 4) De demult — Colectează apă de ploaie (pl.) — A strînge. 5) Talazuri — Metal prețios — Sete! — Tremurătură. 6) A agăța — Rang (od.) — Prenume feminin — Bistrița (abr.). 7) Ape — A expune — Apare după ploaie — Trecut. 8) Pămînt galben — Coastă abruptă — Simbol al sprijinului (pl.) — «...Amii roman de Maupassant. 9) Uni-tate rusească de măsură — Strop — Butoi mare (reg.). 10) A forma unui ou — Amor — Curs — Verb care însoțește o ploaie cu descărcări electrice. 11) Tei — Cutia de rezonanță a ploii — Pe acest continent se află orașul Arica, unde cade cea mai mică cantitate de precipitații din lume — Doi-trei stropi. 12) Sa în raionul Satu Mare — Rezervoare de apă de ploaie — Roți (dim.) — A presa. 13) Precipitații — Ploi de scurtă durată — Acut!

C. NEGRU

Cuvinte mai puțin cunoscute: APIS, BEL, LERA, PUD, INE

dezlegarea jocului „TOAMNA“, apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) STAGIUNE — SOBE. 2) TOPÎRCEANU — UN. 3) RAR — CIR — APARI. 4) UMOR — SUR — AMAN. 5) GNAIS — DOARA — E. 6) UAP — TOASTA — IS. 7) R — EFOR — I — TAN. 8) IC — ARAC — CAREU. 9) ORT — TANA — TL. 10) SCI — ROM — ARTA — D. 11) PODGORII — ORAR. 12) OR — AM — NUCI — BA. 13) R — PLACERI — RUG. 14) TA — ENE — INTER. 15) SP — TAR — TAF — P. 16) CEATA — ARATURA. 17) R — PA — AM — REZAT. 18) ATU — ACUTE — AVU. 19) MURĂTURI — STAL. 20) ARAMA — ITALICE.

spre colibița

În nordul țării, acolo unde temelii Carpaților are cea mai mare lățime, ajungând la aproape 150 km, și unde «munții picură și cîntă», pădurile, apele și fînețele se înfrățesc într-un peisaj de basm.

Din Munții Rodnei pînă în Căliman, din Munții Bîrgăului pînă în Munții Bistriței, cît pot cuprinde ochii, călăziesc valurile împietrite ale munților care străjuiesc văile Someșului Mare, Bistriței Aurii, Bistriței Bîrgăului și Rodnei, toate presărate cu așezări pitorești, vechi de cînd lumea.

În ciuda frumuseții sale, această zonă, este din punct de vedere turistic, mai puțin cunoscută și străbătută. Numărul redus al cabanelor constituie, desigur, o explicație, ca și faptul că modernizarea drumurilor principale de-abia a fost începută. Credem însă că adevăratul motiv este lipsa de informarea amatorilor de zări noi și relativă depărtare a acestor locuri de marile centre urbane.

Depărtarea poate fi de la început eliminată, căci trenurile și autobuzele ajung și aici ca în toate colțurile țării, iar timpul suplimentar necesar pentru învingerea ei devine o recreație în decorul plaiurilor din nord. Informarea, mai greu de realizat înainte de plecare, se va îmbogăți pe drum cu ajutorul localnicilor, buni primitori de oaspeți, și se poate completa cu ajutorul unei hărți.

De altfel, noi vom încerca să vă călăuzim spre unul dintre cele mai atrăgătoare puncte turistice ale puternicului nod carpatic din nordul țării. El se numește COLIBIȚA și se află situat pe versantul nordic al marelui masiv vulcanic al Călimanilor, într-o minusculă dar uimitor de frumoasă depresiune.

Diminutivul numelui este justificat, Colibița fiind un mic sat de munte risipit de-a lungul unui pîriu — Repelele — și pe coastele munților printre care el și-a deschis drum. La început aici au fost, desigur, numai câteva colibe, adăposturi temporare în vremea cositului și a strînsului finului. Cu timpul, atrași de poienile frumoase ale micii depresiuni și de codrii plini de vînatul Călimanilor, oamenii s-au așezat definitiv aici, în această oază de liniște.

Dar Colibița nu este numai un sat. Un grup de vile, pe jumătate ascunse printre brazi și risipite pe cel mai însorit munte al satului, au transformat-o într-o plăcută stațiune climaterică în care vin în vacanțe școlarii și în concedii cei ce sînt dornici de atmosfera pură a înălțimilor, de soare și de liniște. Între vile se află și o cabană pentru cei ce vin aici doar să poposească în drum spre piscurile de lavă încremenite ale Călimanilor, cei mai înalți munți vulcanici din țara noastră (Pietrosul Călimanilor măsoară 2 102 m) și totodată ținta marilor excursii ce

se pot organiza din Colibița.

Pentru excursiile mai mici — un fel de plimbări prelungite — cununa de munți a Colibiței oferă nenumărate posibilități. Căsarui, pe care gospodăriile satului urcă pînă aproape de vîrf, și Piatra lui Orban, pe la poalele căreia trece o nouă șosea forestieră, sînt munții cei mai apropiați și cel mai ușor de urcat, înălțimea lor apropiindu-se de 1 500 m. Și nu trebuie uitat nici Tăul Zînelor (1 293 m), aflat puțin mai sus decît Borcutul, un izvor de ape minerale la care se ajunge cu trenul forestier.

Pentru a putea da curs invitației noastre, rămîne să vă spunem ceva și despre drumul de acces. El pornește din comuna Prundul Bîrgăului, aflată pe șoseaua națională Bistrița-Vatra Dornei (la 22 km de Bistrița și 61 km de Vatra Dornei). Din Prundul Bîrgăului, o șosea locală încă de-a lungul Bistricioarei pînă la Colibița (18 km). Curse regulate de autobuze leagă Vatra Dornei de Bistrița, poposind la Prundul Bîrgăului, și curse directe pornesc zilnic spre Colibița din Bistrița (la 7,30 și 15). Din tren se coboară la Bistrița, de unde se poate continua drumul cu autobuzul, sau la Bistrița Bîrgăului (11 km de Colibița), de unde tot cu autobuzul sau cu trenul forestier se urcă prin pitorescul defileu al Bistricioarei pînă în stațiune.

Gh. EPURAN
Fotografiile autorului

Succesul înregistrat de medicina profilactică, care a creat diverse sisteme preventive de control periodic al sănătății oamenilor, a determinat aplicarea principiilor preventive și la automobile. Un nou tip de stații de serviciu pentru întreținerea automobilelor a fost experimentat în S.U.A., la Detroit, și a început să se răspîndească și în Europa. Aceste stații au căpătat denumirea de «Motorlab».

Un automobil adus spre consultare este dat pe mina unui colectiv alcătuit din 70 de tehnicieni, care îl analizează într-un flux tehnologic precis: cercetarea motorului, partea mecanică, întreținerea etc.

Dispozitive speciale reproduc condițiile de mers în plină viteză pe străzi, șosele sau autostrăzi, astfel încît orice defecțiune mecanică, nu numai statică, să poată fi depistată imediat.

Întreaga operație de control durează circa 50 minute, timp în care posesorul automobilului, așezat comod pe un fotoliu care se deplasează paralel cu banda automată pe care se află mașina sa, poate urmări întregul consult.

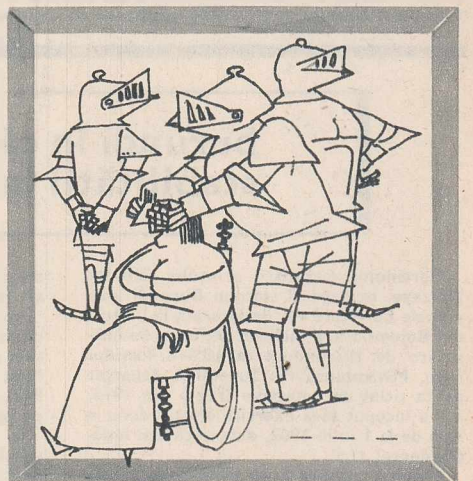
La capătul consultului, o fișă de sinteză a observațiilor făcute categorisește automobilul în una din următoarele trei grupe: periculos pentru circulație, cu indicarea reparațiilor urgente; apt pentru circulație, cu unele reparații preventive, care nu sînt însă de necesitate imediată; și, în sfîrșit, cu stare generală bună, cu indicarea lucrărilor de întreținere necesare (spălat, gresat etc.)

Motorlabul nu devine însă executant al reparațiilor indicate. Colectivul care a pus diagnosticul este complet separat de cel care face reparațiile; acestea pot fi realizate într-un atelier special dependent de Motorlab sau la atelierul frecventat în mod obișnuit de automobilistul în cauză.

Deși costul procedurii de diagnosticare este destul de ridicat, specialiștii consideră că un examen anual al automobilului este rentabil.

La Paris, cele trei stații Motorlab care funcționează sînt foarte solicitate; se prevede deci extinderea lor.

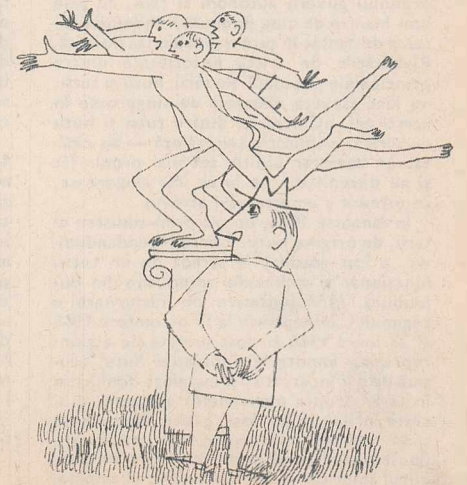
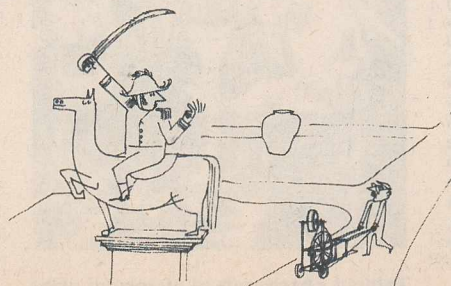
Ing. V. IOANID

UMOR

statui

de Cik DAMADIAN

au refuzat să plece în vietnam

...Au refuzat să plece în Vietnam și Tribunalul militar din Fort Dix (New Jersey) i-a condamnat de la 3 la 5 ani muncă silnică. Este vorba de trei soldați americani: Dennis Mora (în vîrstă de 25 ani), David Samos (20 de ani) și James Johnson (20 de ani).

Samos, Johnson și Mora au fost arestați în prima săptămîină a lunii iulie după ce, în timpul unei conferințe de presă ținute la New York la 30 iunie, au făcut cunoscută public hotărîrea lor de a nu pleca în Vietnam și au «îndrăznit» să critice politica Pentagonului. Apoi li s-a impus din nou, la 14 iulie, să plece pe front, dar au refuzat.

Cei trei declară că nu refuză să presteze serviciul militar, ci nu vor să participe la crimele din Vietnam și au explicat limpede

acest lucru în fața instanțelor. «Războiul din Vietnam este ilegal și imoral — a declarat Mora — și nu vreau să fiu complice. Dacă patria mea ar fi atacată, aș lupta, m-aș înscrie chiar ca voluntar. Dar nu pot să cred că patria mea este în pericol la o depărtare de mii și mii de mile de frontierele sale... Am avut totdeauna credința că nerespectîndu-ți propriile principii morale mori pe dinăuntru. Iar un om lipsit de principii morale este ca o mare fără apă».

I s-a dat o condamnare de trei ani, pe ziua de 7 septembrie. La 10 septembrie au fost judecați David Samos și James Johnson, pentru nesupunere în fața ordinelor militare, iar pedeapsa a fost și mai aspră: cinci ani muncă silnică. La rîndul său, James Johnson a respins acuzația tribunalului: «Sînt gata să lupt pentru patria mea și să mor pentru ea, dar soldații americani au fost trimiși să traverseze jumătate din globul pămîntesc și Statele Unite s-au angajat într-un război care comportă bombardarea satelor pașnice, folosirea bombelor incendiare și a gazelor împotriva unor cetățeni pașnici, și asta numai pentru ca Statele Unite să-și mențină un cap de pod în Asia de sud-vest. Dacă aș accepta să lupt într-un asemenea război, m-aș simți un criminal».

Dennis Mora este condus în fața Tribunalului militar din Fort Dix.

Cinci ani de muncă silnică este maximum de pedeapsă pentru nerespectarea ordinelor militare potrivit prevederilor Codului penal militar în vigoare în S.U.A. pe timp de pace (după Constituția americană Congresul este cel care trebuie să declare starea de război și, neexistînd o asemenea declarație, Statele Unite, în materie de drept, se află, în mod paradoxal, în stare de pace cu toată lumea).

L.S.

O demonstrație semnificativă: în timpul recentului congres de la Brighton al partidului laburist, muncitori din industria britanică de automobile au blocat intrarea în hotelul în care se afla premierul Wilson; acesta a întîlnit în cele din urmă o delegație care, în numele a 200 000 muncitori, și-a exprimat nemulțumirea față de măsurile economice adoptate în ultima vreme de guvern.

restul paradisului

Jersey, Guernsey, Sark, Alderney... iată salba de insule din Canalul Mincii care, dacă la prima vedere nu spun nimic, pentru unii însă înseamnă paradisu. Situate în apropierea coastei engleze, ele sînt vizitate anual de numeroși turiști, care poșesc aici pentru clima dulce, peisajul fermecător și benzina ieftină. Fără intenție de reclamă, ziarul englez Sun scria de curînd: «Viața pe aceste insule este încîntătoare pentru acei care nu sînt bolnavi, care au bani mulți și sînt în căutare de distracții...» Pentru localnici însă, pentru cei aproape 110 000 locuitori, viața are și alte aspecte. Pe aceste insule «paradis» nu au fost create populații condiții de îngrijire a sănătății, chiiriile și hrana sînt mai scumpe decît în bătrîna Anglie, nu se acordă ajutor de șomaj, iar recentul proiect de pensii a produs nemulțumiri profunde în rîndul localnicilor... Paradis, așadar, pentru cei care vin să se bucure de soare, fac băi și consumă băuturi scumpe.

Legate de Anglia încă de la cucerirea

normandă, aceste insule se autoguvernează. Fiecare dintre ele este controlată de adunări numite State. De reținut însă că oamenii de rînd ai insulei nu pot ajunge să facă parte din aceste State. Fapt recunoscut de însuși un membru al acestei adunări din Jersey, senatorul Stephen Venables: «Nu există aproape nici un om în State care să nu se afle acolo datorită faptului că a moștenit de la tatăl său avere sau un negoț aducător de mari profituri. Așa se face că membrii Statelor consideră că Dumnezeu i-a lăsat să conducă populația insulară și că dorința lui este ca ei să-l țină pe omul de rînd cît mai departe de drepturile de a participa la guvernare...» Insulele «paradis» sînt astfel atrăgătoare pentru bogați, deoarece aici nu există suprataxă asupra profiturilor, impozite asupra proprietății etc. Localnicilor însă, celor 110 000 locuitori, le stau la dispoziție munca și lupta cu greutatele vieții.

Gabriela MANTU

burundi în căutarea stabilității interne

Ceremonia întronării prințului Charles Ndizeye, ca rege al statului Burundi, sub numele de Ntare IV, desfășurată la palatul din Bujumbura, a încheiat acțiunea de înfățișare de la conducerea țării a fostului rege, Mwambutsa IV. Suveranul debarcat purta titlul de «mwami» (rege) din 1915, dar a început să-și exercite efectiv domnia abia de la 1 iulie 1962, data obținerii independenței țării.

Evoluția politică a tînărului stat a fost de la început, deosebit de zbuciumată. Asasinarea prințului Louis Rwagasore, șeful primului guvern autonom al țării, cu șase luni înainte de ziua dobîndirii independenței, a declanșat în țară o gravă criză politică. Rivalitățile de tristă notorietate dintre principalele populații ale țării, hutu și tutsi, au luat aspecte deosebit de sîngeroase în acești ani. «Ciocnirile dintre tutsi și hutu — scria o publicație senegaleză — au căpătat un caracter politic tot mai pronunțat și au devenit din ce în ce mai sîngeroase, ca urmare a amestecului străin».

În ianuarie 1965, un alt prim-ministru al țării, de origine hutu, Pierre Ngendandumwe, a fost asasinat în stradă de un tutsi, funcționar al ambasadei americane din Bujumbura. Noi tentative de răsturnare a regimului, întreprinse la 19 octombrie 1965 și 23 iunie 1966 au fost urmate de acțiuni represive împotriva populației hutu, acuzată de a fi încercat să-și instaleze dominația în țară. Asupra persoanelor arestate cu aceste prilejuri au fost găsite importante sume de bani provenind din străinătate (la citeva luni după primul complot, ambasadorul american și doi funcționari ai ambasadei,

dei, acuzați de imixtiune în afacerile interne ale țării, au fost expulzați din Burundi).

Imediat după dețurarea loviturii de stat din octombrie 1965, înspăimîntat de convulsiile politice interne, Mwambutsa IV a preferat să urmărească evoluția situației din Burundi instalat într-una din vilele sale de pe malul elvețian al lacului Lemán.

În aceste împrejurări s-a produs intervenția prințului Charles Ndizeye în viața politică a țării. La 8 iulie el a anunțat că a preluat puterea deplină în țară, revocînd guvernul și suspendînd constituția. În declarațiile sale publice, prințul Charles a explicat necesitatea acțiunii sale, învinuindu-l pe fostul rege de a fi favorizat în timpul domniei sale anarhia și nepotismul, instabilitatea și slăbiciunea guvernelor din ultimii ani, seria de asasinat politice, comploturi și decadența economică a țării.

Noul șef al statului Burundi, în vîrstă de 19 ani, a desemnat un nou guvern (a cărui medie de vîrstă nu depășește 30 de ani) și a declarat că va continua programul politic de consolidare și independență a țării inițiat de fratele său mai mare, fostul premier Louis Rwagasore. Angajîndu-se să pună capăt ciocnirilor tribale și să stabilizeze situația internă, noul regim din Burundi — consideră revista *Jeune Afrique* — are de înfruntat dificultăți serioase: populația hutu nu a reacționat deocamdată în nici un fel la ultimele evenimente; Mwambutsa încearcă din Elveția să-și recupereze puterea, iar descendentul unei alte ramuri a familiei domnitoare emite pretenții la tron.

Corneliu VLAD

„în lumina lui Vermeer“

Tabloul «Atelierul» al pictorului olandez Jan Vermeer.

O mină a ridicat draperia grea și privirile noastre pătrund în atelierul în care pozează o fată învîlăită într-o lumină dulce. Pictorul, cu spatele la noi, lucrează la sevelet. Este acesta Vermeer? Celebra pînză de la Kunsthistorisches Museum din Viena — «Atelierul» — care înfățișează scena n- poate măturii, după cum nu o atestă nici o informație biografică sau altă sursă. Vermeer — despre a cărei «Dantelăreasă» Renoir spunea că ar fi una dintre cele mai frumoase pînze pictate vreodată — n-a lăsat posterității autoportretul. Nici o operă prolifică. Ci doar acel univers familial, aparent calm, iradiat de lumina cernut de umbre, într-o splendidă simfonie de culori. Născut în Delft (Olanda) în 1632 moare la 43 de ani și lasă în urma sa, potrivit aprecierilor cercetătorilor, 35 de tablouri. Contemporanii aproape îl ignoră, secolul îl abandonează casualonimatului, ca exact acum 100 de ani, în 1866, criticul Théophil Thoré, descoperind la muzeul Mauritshuis din Haga «Vederea din Delft», să pornească într-o aventuroasă căutare a operelor artistului și să-l smulgă din praf uitării. Expoziția din vara acestui an de la Haga;

cea deschisă la Paris în aceste săptămâni sub titlul «In lumina lui Vermeer», îl consacra ca unul dintre cei mai importanți artiști ai timpurilor. Împreună cu cele 12 tablouri de Vermeer, la Orangerie mai sînt expuse lucrări ale unor pictori din secolul al XVI-lea (Van Eyck, Metsys, Piero di Cosimo, Bellini, Giorgione etc.), ale olandezilor din secolul al XVII-lea (Fabricius, Pieter de Hooch etc.), ale pictorilor europeni din secolele XVII-XX din care nu lipsesc nume celebre (Caravaggio, La Tour, Zurbaran, Velasquez, Chardin, Ingres, Corot, Sisley, Bonnard, Cézanne etc.) și pinze renumite, provenite din muzee și din colecții particulare. Patru secole de pictură, care unește pe creatori prin afinități față de lumina cristalină și perlată. O adevărată istorie a culorilor și a tehnicii picturale. Vermeer e nucleul și, în sala care i s-a dedicat, vizitatorii pot vedea «Străduța», unul dintre cele două peisaje cunoscute ale

artistului olandez (celălalt fiind «Vedere din Delft»), pictată de la fereastra casei sale și pentru care în 1920 magnatul petrolului, Sir Henri Deterding, a plătit 680 000 florini; «Dantelăreasa», singurul tablou a lui Vermeer pe care îl posedă Luvrul, cumpărat în 1870 cu 7 720 de franci; «Atelierul»; «Lăptăreasa» în care se distinge pregnant preocupările artistului de a diviza lumina în picături de culoare; «Stăpîna și servitoarea», pinză puțin cunoscută de public, împrumutată din colecția Frick (New York); «Diana și nimfele», unul dintre primele tablouri, subiect mitologic cu ecouri din Caravaggio; «Femeie la fereastră»; celebre lucrări «Tinără cu turban» și «Cap de fată», revelante portrete de o mare finețe psihologică; în sfîrșit, «Femeie tinără lingă clavecin», terminat spre sfîrșitul vieții, și «Astronomul».

I. CORIBAN

scandal la seul

Despre Parlamentul de la Seul, născut din fraudă electorală, nu s-ar putea afirma că este locul unor alese confruntări oratorice. Diferențele dintre deputați degeneratează grabnic în încăierări și nu-i mult de cînd un reporter american proaspăt descins în capitala sud-coreeană se întreba, puțin contrariat, după vizitarea parlamentului, dacă nu cumva a nimerit din greșeală într-un ring de box. Bătăile, uneori, intră chiar în calculele oficiale. În primăvară, cînd trebuia votat bugetul, autoritățile se temeau de o dezbatere care ar fi făcut publice multe adevăruri dureroase. S-a produs un scandal, mesele au fost răsturnate, microfonul prezidențial smuls și în timp ce bătaia devenea mai aprigă, deputații guvernamentali s-au retras într-o sală unde... au votat bugetul. Cel mai proaspăt scandal s-a produs însă fără ca declanșarea lui să fi fost planificată. Printr-o întîmplare, s-a descoperit o afacere de contrabandă (erau în joc 111 000 dolari!). Operațiunea se desfășurase după procedeele clasice ale contrabandiștilor: în două mii de saci importați din Japonia, pe care scria «ciment», se afla... zaharină. Hirtuile care însoțeau transportul pretindeau că «cimentul» urma să fie utilizat în... construcția unei fabrici. Scandalul a izbucnit cînd s-a aflat că în afacerea cu zaharină sînt implicați și personaje ministeriale. Un deputat «independent», mai nervos, a socotit nimerit să-și exprime dezaprobarea față de apta acestor miniștri deșertînd asupra lor conținutul unei găleți cu lătură.

Episodul s-a petrecut chiar în incinta parlamentului. Guvernul s-a declarat «jig-ic», prezentîndu-și în bloc demisia. Președintele Pak Cijan Hi a refuzat demisia, notînd «sarcinile de maximă urgență» pe care cabinetul trebuie să le rezolve. În realitate, scandalul a izbucnit într-un moment neprielnic, tocmai cînd Washingtonul, prin intermediul faimoasei «comisii» N.U., încearcă să «legalizeze» ocupa-

ția militară a Coreei de sud. O prelungită criză politică ar fi încurcat planurile americane: Washingtonul încearcă să înfățișeze guvernul de la Seul drept un «model de democrație» aplicabil în întreaga Asia de sud-est. Ky este îndemnat să copieze maniera de organizare a regimului sud-coreean, «constituția» de la Seul constituind un prototip pentru cea în curs de elaborare la Saigon. Fizionomia regimului lui Pak Cijan Hi ne-o relevă nu numai scandalurile politico-financiare. Cîteva cifre sînt de natură să creioneze o realitate tragică: la 26 000 000 locuitori, Coreea de sud are 4 500 000 șomeri totali. În doi ani, costul vieții s-a triplat. Neputincioși a rezolva problema plasării șomerilor în cîmpul muncii, guvernantii de la Seul au descoperit formula magică de a se desotorosi de primejdia nemulțumiți: îi exportă. La 1 septembrie s-a inaugurat «anul exportului de mină de lucru». Flămînzilor care se zbat în mizerie li se promite fericirea peste mări și țări. 18 000 vor fi trimiși în America Latină, 12 000 în Australia, 10 000 în Europa occidentală... Cît mai departe de Seul. Ce se va întîmpla cu ei? Conducătorilor sud-coreeni le este indiferentă soarta compatrioților lor. Ei doresc să reducă (prin acest «export») măcar cu un procent-două cifra șomajului. Zadarnic. Armata mizeriei și suferințelor își îngroașă neincetat rîndurile. Unii sînt trimiși să moară în Vietnamul de sud sub steagul Washingtonului. Starea de spirit a soldaților sud-coreeni neliniștește însă înaltul comandament american.

Un comentator se declara sceptic: «Problemele Coreei de sud sînt un labirint fără ieșire». Inexact. Există o ieșire: încetarea ocupației străine și a imixtiunii Washingtonului în afacerile interne ale poporului sud-coreean. Este singura cale care poate aduce Coreei de sud finalul unei negre perioade.

M. RAMURA

În prilejul unor săpături efectuate într-o mănăstire budistă datînd de la începutul secolului al VIII-lea, un grup de cercetători de la Academia de Științe a U.S.S.R. Tadjice a descoperit o statuie a lui Buddha, ridicată în vremea legendarului regat al Tokarilor. În fotografie: se lucrează la restaurarea statuii.

proiecte argentinienne

Congresul argentinian a aprobat proiectul hidroenergetic de la El Chocón — Cerros Colorados, cea mai amplă construcție de acest gen întreprinsă vreodată în țară. Proiectul prevede amenajarea râurilor Limay și Neuquén, cei mai importanți afluenți ai lui Rio Negro (în partea centrală a țării).

Prin construirea unui baraj pe riul Limay, la El Chocón, va fi creat un mare lac de acumulare și instalată o hidrocentrală cu o putere de 900 000 kW. Barajul proiectat pe riul Neuquén va permite formarea a două lacuri artificiale și instalarea, la Cerros Colorados, a unei hidrocentrale de 300 000 kW.

Prin punerea în funcțiune a acestor hidrocentrale, capacitatea instalată a uzinelor electrice argentinienne va crește cu 30% energia electrică produsă urmînd să contribuie nu numai la dezvoltarea agriculturii și industriei în regiunea respectivă, dar și la alimentarea zonei industriale Buenos Aires (prin linii de înaltă tensiune de peste 1 100 km lungime). Totodată, proiectul urmărește eliminarea puterinelor și frecvențelor inundații, provocate de creșterea sezonieră a apelor

celor două râuri, precum și reducerea importului de carburanți.

Rămîne de soluționat problema dificilă a finanțării proiectului, care este prevăzută a fi realizat în 8 ani. Suma totală, evaluată la 360 milioane dolari S.U.A., urmează a fi obținută în proporție de peste 3/5 din resurse interne (în care scop, recent au fost mărite prețurile la combustibili și vor fi majorate taxele pentru consumul de energie electrică etc.), iar restul prin obținerea de împrumuturi din străinătate, fiind solicitată în acest scop Banca Mondială.

N. VĂLEANU

Aspect de la cel de-al 53-lea salon al automobilului deschis în Parcul Expozițiilor de la Porte de Versailles (Paris).

din lume adunate

Trimisul special al ziarului englez *Financial Times* în Botswana a avut ideea să preceadă corespondența sa dedicată planului bienal de dezvoltare a economiei noului stat independent cu următoarea precizare: «Expedită printr-un porumbel-curier de la Gaberones la Mafeking și transmisă de acolo mai departe prin telegramă». O fi vrut, probabil, să demonstreze și în acest fel că lansarea unui plan economic într-o regiune în care nu există nici cele mai elementare mijloace de comunicație moderne între anumite regiuni și capitală, ar fi «inutilă». De fapt, se demonstrează în primul rînd în ce stare a fost lăsată această regiune după ani și ani de «civilizație» colonială și totodată cît de imense sînt eforturile pe care le au de făcut în astfel de condiții «noile state independente».

fostele și actualele țări coloniale ar respecta principiul neintervenției în afacerile interne și dacă negustorii de armament nu ar miza tocmai pe o politică de încălcare a sa, pentru a-și plasa produsele lor, resurse imense ar putea să-și găsească o mai bună utilizare pentru dezvoltarea acestor țări. Deocamdată însă, după cum ne informează și *Daily Telegraph*, în birourile celor ce fabrică acest armament se consideră că țările subdezvoltate «constituie o piață pentru plasarea de arme care în viitoarea decadă va atinge o valoare de 16 miliarde dolari». Și pentru această piață s-au creat în Anglia și Statele Unite servicii comerciale oficiale care se iau la întrecere între ele. Cu o asemenea politică se poate ajunge în situația ca între Gaberones și Mafeking să nu mai poată circula nici măcar porumbei.

În fond, nu au lipsit și nu lipsesc resursele care ar fi putut și ar putea asigura lichidarea rapidă a înapoierii tinerelor state. Un izvor de resurse este sugerat de studiul publicat acum cîteva zile de «Institut of Strategic Studies» (Londra). Se arată că din 1945 și pînă astăzi, în regiunile subdezvoltate au fost vindute și depozitate arme în valoare de sute și sute de milioane dolari, care în cea mai mare parte au servit menținerii rînduilelor coloniale, reprimării mișcării de eliberare. S-au cîștigat bani buni de pe urma următoarelor produse: 4 500 avioane cu reacție, 5 000 tancuri, 224 vase de război și altele. Raportul arată textual că o parte din aceste arme sînt folosite, de pildă, «pentru mărirea considerabilă a capacității de luptă a Africii de Sud împotriva forțelor insurgente». Avioanele engleze de tip «Buccaneer» «întăresc apartheidul». Cînd te gîndești că ori de cîte ori se propune folosirea forței armate împotriva regimului rebel Smith, se răspunde cu ipocrizie că trebuie evitate «vărsări de sînge» etc. Dacă în relațiile cu țările subdezvoltate

Nu se poate spune însă că Africa apartheidului sud-african și a rasismului rhodesian nu este sensibilă la această grijă și căldură aflate în unele cercuri din principalele metropole. Răspunzînd apelului unor grupuri segregacioniste americane, Ian Smith, premierul rebel al Rhodesiei, și Vorster, succesorul lui Verwoerd în Africa de Sud, s-au arătat gata să întreprindă cite un turneu de conferințe în Statele Unite în sprijinul segregăției rasiale. Autorii proiectului, care a și fost pus la punct în secret, au ținut să sublinieze că interesul este reciproc întrucît «acum este momentul pentru Smith și Vorster să cîștige simpatii în rîndurile albilor americani, demonstrînd că reprezintă guverne dure și anticomuniste». Așadar, circuitul e închis, capetele se înnoadă, pecinginea rasistă încurajată în colonii se întoarce înapoi în metropolă. Subdezvoltarea economică în colonii o hrănește pe cea politică de la centru și invers.

N. LUPU

Doă produse superioare fabricate din uleiuri vegetale de cea mai bună calitate.
e pot folosi cu succes în alimentația zilnică, în prăjituri și preparate culinare.
ereți pretutindeni margarina vitaminizată: IDEAL și MARGA. Costă numai 4 lei pa-
hetul de 250 grame.

Dimineata, la prinz si seara

MARGARINA IDEAL SI MARGA

Costă numai 4 lei pachetul de 250 grame

IDEAL SI MARGA